

1 Politiske fråsegner

2
3
4 Det er kome inn 65 framlegg til politiske fråsegner innan fristen.

5 6 **Nr. Tittel**

7
8 Nr. 1 Generell politisk fråsegn

9 10 **Landsmøtetema: Integrasjon**

11 Nr. 2 Muligheter i mangfold

12 Nr. 3 Skap borgere, ikke stønadsmottagere

13 Nr. 4 Ta vare på de nasjonale historiske minoritetene

14 15 **Miljø**

16 Nr. 5 Ny kurs for norsk dyrevelferd

17 Nr. 6 Vår økologiske rikdom

18 Nr. 7 Strandsoneplan i kvar kommune

19 Nr. 8 Fred gyteområda i Lofoten og på Møresokkelen

20 Nr. 9 Oljevern

21 Nr. 10 Solværøyan i Lurøy må bli kystnasjonalpark

22 Nr. 11 Fornybar framtid i nord

23 Nr. 12 AS Sydvaranger og utslippstillatelse miljøgiften Lilaflo

24 Nr. 13 Forbud mot snurrevad

25 Nr. 14 Reis og bu miljøvennleg – momsreduksjon no!

26 Nr. 15 Verden trenger en energirevolusjon

27 Nr. 16 Handlingsvikt fra den rødgrønne regjeringen

28 Nr. 17 Utbygging av fornybar energi og eiendomsskatt på kraftverk

29 30 **Samferdsel**

31 Nr. 18 Tiltak for dobbelt jernbanespor nå!

32 Nr. 19 Det haster med å ta nye grep i samferdselspolitikken

33 Nr. 20 Sats på jernbanen!

34 Nr. 21 Togsatsing nå – også utenfor Østlandet!

35 Nr. 22 Nordområdeutredningen om jernbane må også omhandle strekningen

36 Fauske-Narvik

37 Nr. 23 Transportsektorens miljøutfordringer må taes på alvor

38 39 **Kunnskap**

40 Nr. 24 Flere læreplasser nå!

41 Nr. 25 Ungdoms vanskelige veivalg

42 Nr. 26 Lytt til handlingsromsutvalget

43 Nr. 27 En forskningsinnsats for fremtiden

44 Nr. 28 Ungdomsskolen bør få et praktisk løp nå

45 Nr. 29 Utdanningsstipend til lærerstudenter med flerspråklig bakgrunn

46 Nr. 30 En mer profesjonell lærerrolle

47 Nr. 31 Sats på fremtidens næringsliv!

48 Nr. 32 Livslang læring for alle!

49 Nr. 33 Norge trenger Folkeakademiet

50 Nr. 34 Den norske kunnskapsbasen må bevares og utvikles

51

51	Næring	
52	Nr. 35	By- og stedsutvikling for et kreativt og nyskapende Norge
53	Nr. 36	Landbruket trenger handling – ikke enda en utredning!
54	Nr. 37	Bedre økonomi i landbruket nå!
55	Nr. 38	Styrk vilkårene for etablerere
56	Nr. 39	Gi bedre rammer til småbedriftene
57	Nr. 40	Nedbygging av matjord
58		
59	Velferd	
60	Nr. 41	Bedre helsesøstertilbud og bedre seksualundervisning
61	Nr. 42	Romslighet og takhøyde i boligpolitikken
62	Nr. 43	Sykefraværet må ned
63	Nr. 44	Legg ned turnusordningen
64	Nr. 45	Bekjemp narkotika, ikke narkotikaavhengige!
65	Nr. 46	Bekjemp narkotika, ikke narkotikaavhengige
66	Nr. 47	Eit krafttak for rusomsorga
67	Nr. 48	Eldreomsorg og velferd
68	Nr. 49	Sykehusstilbudet er av avgjørende betydning for velferden vår
69	Nr. 50	Konsekvensutredning og samfunnsøkonomisk analyse av sykehusstrukturen i Finnmark
70		
71		
72	Lokaldemokrati	
73	Nr. 51	Kommunereform
74	Nr. 52	Venstre vil ha en tillitsreform i offentlig sektor
75	Nr. 53	Et sterkere lokaldemokrati
76		
77	Ideologi	
78	Nr. 54	Innfør røddagskonto
79	Nr. 55	Barns rett til personvern må styrkes i den digitale hverdagen
80	Nr. 56	Dine digitale rettigheter
81	Nr. 57	Frie og hemmelige valg
82	Nr. 58	Norge må si nei til EUs datalagringsdirektiv
83	Nr. 59	Fire tiltak for et sterkere personvern
84	Nr. 60	Fri programvare i skolen
85		
86	Internasjonalt	
87	Nr. 61	Det norske Janus-ansikt: Det er behov for en konsekvent utenrikspolitikk
88	Nr. 62	Utfordringer i Nordområdene: Sikre avspenning og miljø
89	Nr. 63	Global økonomi krever global politikk
90	Nr. 64	Verdens største helseproblem – på tide med engasjement!
91	Nr. 65	Venstre skal være på lag med verdens fattigste

- 92 **Framlegg nr: 1**
- 93 Framlegg frå leiartrioen
- 94
- 95
- 96 **Generell politisk fråsegn**
- 97
- 98 Vert lagt fram i møtet.
- 99

99 **Framlegg nr: 2**

100 Framlegg frå **innvandrings- og integreringsutvalet** sett ned av sentralstyret, og sett
 101 saman av Helge Solum Larsen (Rogaland Venstre), Idun Bortne (Hordaland Venstre) Abid
 102 Q. Raja (Akershus Venstre), Anne Solsvik (Norges Unge Venstre) og Martin Sandbu
 103 (LibLab). Ingvild Boe Hornborg har vore sekretær.

104

105

106 **Muligheter i mangfold**

107

108 For Venstre er et liberalt samfunn mangfoldig. Mennesker er ulike og tar ulike valg – og når
 109 de får lov til å gjøre det, blir samfunnet mer variert, spennende og berikende for alle. Dette
 110 er en verdi i seg selv. Venstre vil at Norge skal ha en politikk som åpner for dette naturlige
 111 mangfoldet istedenfor å ensrette det. Innvandring gjør oss rikere, i sosial, kulturell, og
 112 økonomisk forstand.

113

114 Noen utvandrer fra eget land for å søke lykken et annet sted, og skape et bedre liv for seg
 115 og sine, slik hundretusener av nordmenn har gjort gjennom historien. Andre mennesker er
 116 på flukt fra undertrykkelse og forfølgelse. I verdens rikeste og mest velfungerende land skal
 117 det gå stolthet i å hjelpe dem.

118

119 Venstre vil ha en integreringspolitikk basert på gjensidig respekt og som tydelig markerer at
 120 det norske samfunnet er bygd på rettsstaten, demokratiske normer og verdier som
 121 toleranse, organisasjonsfrihet, ytringsfrihet, ikke-diskriminering og religionsfrihet. Det skal
 122 være en forventning til at alle som ønsker å være en del av det norske samfunnet
 123 respekterer og følger dette verdigrunnlaget.

124

125 Venstre bygger sin politikk på at alle borgere har de samme rettigheter og plikter. Det
 126 innebærer for det første at nye borgere anerkjenner at de nyter Norges frihet under ansvar
 127 og plikter til å etterleve de til enhver tid gjeldende norske lover og regler, så vel som den
 128 uskrevne samfunnskontrakten vi alle deler. For det andre har innfødte nordmenn også
 129 ansvar for å legge til rette for at alle, uavhengig av landbakgrunn, har like gode muligheter til
 130 å skape et godt liv for seg og sine.

131

132

133 **Del 1: Veien inn til Norge**

134

135 For borgere utenfor EØS er det i hovedsak tre veier inn til Norge: beskyttelse, familie og
 136 arbeid. Venstre ser at disse veiene henger sammen: den altfor stramme politikken overfor
 137 arbeidsinnvandring øker presset på asyl og familieinnvandring – og dermed risikoen for at
 138 de blir misbrukt. Venstre vil løse problemet fra begge kanter: ved å gjøre det lettere for
 139 utenlandske arbeidssøkere å komme hit, og ved å minske misbruket av de andre
 140 ordningene.

141

142

143 Arbeidsinnvandring

144 Norge har verdens høyeste lønnsnivå samtidig som vi har verdens høyeste
 145 arbeidsdeltakelse og verdens laveste arbeidsledighet. Paradoksalt nok har vi altså et stort
 146 arbeidskraftunderskudd, mens det lever mange arbeidsføre mennesker i Norge som ikke har
 147 lov til å ta seg arbeid.

148

149 Venstre mener at det er for vanskelig å søke om arbeidstillatelse i Norge. Utgangspunktet i
 150 Utlendingsloven er at arbeidstillatelse må søkes fra utlandet og tillatelsen må være innvilget

151 før innreise til landet. Dette er unødvendig og til skade for både arbeidsgiver og arbeidstaker
152 – og dermed for norsk økonomi.

153

154 Venstre vil:

- 155 • utvide dagens ordning med jobbsøkervisum slik at flere enn faglærte med jobbtilbud kan
- 156 søke visum på ambassadene via et norsk "green card" system
- 157 • gjøre det mye lettere for norske bedrifter å ansette de utenlandske arbeidstakerne de
- 158 ønsker. Arbeidsvisum i slike tilfeller bør være en enkel formalitet, som bedriftene kan
- 159 ordne på kort tid og uten usikkerhet. Til gjengjeld kan arbeidsgiver holdes økonomisk
- 160 ansvarlig for eventuelt juks
- 161 • at asylsøkere kan "skifte kø" fra søknad om asyl til søknad om opphold på grunn av
- 162 arbeid
- 163 • bruke enklere arbeidsinnvandring som et middel til å håndheve asylreglene. De nye
- 164 mulighetene som et utvidet jobbsøkervisum skal gi må ikke være åpent for søkere som
- 165 misbruker asylinstituttet med åpenbart grunnløse søknader. Slik unngår vi at noen
- 166 prøver "alle veier" for å komme til Norge og dermed gjør det vanskeligere for dem som
- 167 følger spillereglene.

168

169

170 Beskyttelse

171 Venstre vil forsvare asylinstituttet iherdig. Det er en menneskerett å kunne søke asyl, og å få
172 asyl dersom man faktisk risikerer forfølgelse.

173

174 I Norge har utlendingsmyndighetene ikke på langt nær nok ressurser til å behandle
175 asylsøknadene raskt nok. Lang saksbehandlingstid kombinert med store mottak passiviserer
176 altfor mange, og setter dem utenfor samfunnet når de i stedet kunne bidratt til det. Venstre
177 vil fremme ulike tiltak for å effektivisere identitetsavklaringer.

178

179 Venstre vil:

- 180 • grunnlovsfeste retten til å søke asyl
- 181 • øke antallet kvoteflyktninger fra FN
- 182 • utvide samarbeidet med Schengen-landene om grensepolitikk, identifisering, asylmottak
- 183 og utsendelse
- 184 • senke terskelen for å få asyl på grunn av kjønnsrelatert forfølgelse
- 185 • innføre en ordning som i spesielle tilfeller gir ambassader og konsulat mulighet til å gi
- 186 mennesker på flukt asyl
- 187 • intensivere arbeidet med tilbakesendelsesavtaler
- 188 • overføre ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år til barnevernet.
- 189 Inntil denne overføringen er praktisk gjennomført vil Venstre at asylmottak for enslig
- 190 mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år drives i nær kontakt med, og i samarbeid
- 191 med, barnevernet
- 192 • at mindreårige så raskt som mulig gis fosterfamilier i Norge
- 193 • gi varig oppholdstillatelse for enslige mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som
- 194 ikke kan tilbakesendes til hjemlandet fordi norske myndigheter ikke finner
- 195 omsorgspersoner. For å forebygge juks, skal omsorgspersoner som har skjult seg
- 196 bevisst for å sikre den mindreåriges opphold i Norge, ikke ha adgang til familieforening i
- 197 fremtiden. DISSENS: Abid Q. Raja vil erstatte dette punktet med: Venstre skal arbeide
- 198 for å sende enslige mindreårige asylsøkere til barnevernsinstitusjoner i hjemlandet, så
- 199 lenge dette skjer innenfor barnekonvensjonens rammer. De barna som har fått
- 200 midlertidig opphold ved fylte 18 år skal sendes tilbake til hjemlandet dersom de ikke har
- 201 grunnlag for opphold etter utlendingsloven

202

203

204 Familieinnvandring¹

205 Retten til fritt å forme sitt familieliv er grunnleggende i et liberalt demokrati. Det å leve
206 sammen med sin familie er naturlig, og det å bli gjenforent med ektefelle og barn etter at en
207 selv har fått opphold i Norge skal ikke mistenkeliggjøres. Venstre aksepterer ikke at denne
208 friheten undergraves av misbruk og vil arbeide for å bekjempe dette. Vi vil også slå hardt
209 ned på de få som bruker familieinnvandring til å utøve tvang – enten gjennom
210 tvangsekteskap eller ved å utnytte det at en tilreist ektefelle avhenger av den herboende.

211
212 Venstre støtter dagens regel med at ektefeller som er utsatt for vold får selvstendig opphold
213 selv om vedkommende ikke har bodd i Norge i tre år, og vil evaluere praktiseringen av
214 regelverket.

215
216 Venstre vil:

- 217 • avvise særregler som 4-års-regelen ved familieetablering
- 218 • innføre viljeserklæring for alle som er lovlig bosatt i Norge og som skal reise for å gifte
219 seg utenfor EØS
- 220 • innføre anonymt vitneprov i intervju med utlendingsmyndighetene om familieinnvandring

221

222

223 Utlendingsforvaltningen

224 Utlendingsforvaltningen er for treg, både når det gjelder å innvilge tillatelser til dem som skal
225 få bli i Norge og å uttransportere dem som ikke skal få bli her.

226

227 Venstre vil arbeide for at det skal bli lettere å få visum til Norge, at saksbehandlingstiden blir
228 kortere og for at antallet visumpliktige land reduseres.

229

230 Også når det gjelder innvandrere som allerede er i landet, bruker utlendingsmyndighetene
231 altfor lang tid på hver sak. Bunken over ubehandlede saker er for lang og for mange
232 oppholdssøknader må fornyes helt unødvendig. Venstre vil endre dette regelverket og
233 dermed frigjøre ressurser.

234

235 I dag lever mange tusen uten lovlig opphold i Norge. Venstre ønsker å rydde opp i gamle
236 saker og tildele tilstrekkelig ressurser slik at saksbehandlingen blir forsvarlig, effektiv og
237 rettssikker. Når det er sikret, må prosessen for å sende ut de som ikke har fått
238 oppholdstillatelse etter en skikkelig behandling, effektiviseres dramatisk.

239

240 Venstre vil:

- 241 • innføre en ordning der tilreisende fra land med stor sannsynlighet for å "hoppe av", må
242 melde seg ved en norsk ambassade etter utreise. I kombinasjon med økonomisk garanti
243 fra herboende vil en slik ordning føre til at utenriksstasjonen kan føre en mer liberal
244 praksis ved utstedelse av visum
- 245 • øke Utlendingsdirektoratets ressurser nok til å redusere saksbehandlingstiden merkbart
- 246 • få ned antall ubehandlede saker ved å bevilge tilstrekkelig midler til
247 Utlendingsdirektoratet
- 248 • få på plass elektronisk saksbehandling i Utlendingsdirektoratet, samt en nettside
249 tilsvarende Altinn for oppholdssøknader
- 250 • kvalitetssikre Utlendingsdirektoratet gjennom et prosjekt lignende "Godsak" som
251 Bondevik II-regjeringen satte i gang i 2004
- 252 • opprette flere servicesentre for utenlandske arbeidstakere, slik vi i dag har i Oslo og
253 Stavanger

253

1 Med familieinnvandring menes både oppholdstillatelser med eksisterende familie (familiegjenforening) og med ny ektefelle (familieetablering).

- 254 • foreta en helhetlig evaluering av Utlendingsnemnda og vurdere innføring av egen
- 255 asyldomstol
- 256 • sørge for at flere får personlig fremmøte i Utlendingsnemnda, øke bruken av nemndmøte
- 257 og stornemnd, samt gi nemnda adgang til å avslå omgjøringsbegjæringer dersom de er
- 258 åpenbart grunnløse, slik domstolene har anledning til ved ankebegjæringer
- 259 • utvide adgang til å fri rettshjelp for asylanter
- 260 • gi advokater som jobber med utlendingssaker samme betingelser som forsvarere får
- 261 etter salærinstruksmodellen
- 262 • utvide domstolenes mulighet til å kunne innvilge fri sakførsel i utlendingssaker
- 263 • intensivere arbeidet med å få på plass soningsavtaler med andre land og returnere
- 264 kriminelle utlendinger direkte etter soning når utvisning er vedtatt. Kriminalitet blant
- 265 asylsøkere undergraver tilliten til asylinstituttet og må bekjempes.
- 266
- 267

268 Del 2: Det mangfoldige Norge

269

270 Integreringspolitikken skal fremme rettighetene og håndheve pliktene til både innvandrede

271 og innfødte borgere. For Venstre er ikke målet med integrering at en minoritet gir slipp på

272 egen identitet og forkaster sin egen kulturelle bakgrunn. Målet er at alle i Norge, uavhengig

273 av bakgrunn, enes om de grunnleggende verdiene for hvordan vi skal leve sammen i Norge

274 og takle de konfliktene som forskjellige levesett og livssyn kan føre til.

275

276 Enhver som ønsker å bli en del av det norske samfunnet skal gjennom integreringspolitikken

277 forstå at det å være borger i Norge ikke bare handler om rettigheter, men også plikter - som

278 samfunnsdeltakelse, arbeidsinnsats og respekt for norske lover og verdier, som likestilling

279 og demokrati.

280

281 Venstre mener at integrering også er en gjensidig prosess og etniske nordmenn må ha en

282 inkluderende, åpen og raus holdning overfor innvandrere dersom integreringen skal lykkes.

283 Diskriminering av enhver art er uakseptabelt i et liberalt samfunn.

284

285 Kriminalitet må bekjempes uavhengig av hvilke borgere som begår lovbruddene. For

286 Venstre er det viktig at ikke grupper straffes for individers forbrytelser. Kriminalitet må

287 forebygges ved at ungdom ikke blir gående uten oppfølging, og slik sett blir sårbare for

288 rekruttering. For å bekjempe organisert kriminalitet, slik vi blant annet ser fra bander i Øst-

289 Europa, må det settes inn en større samordnet politiinnsats og opprettes regionale

290 spaningsenheter.

291 Integrering starter fra dag 1

292

293 Den første tiden i Norge mener Venstre er den viktigste tiden for å sikre en god integrering.

294 Derfor jobber vi for en rask saksbehandling og deltakelse i samfunnet fra dag en.

295

296 Venstre vil at vi tenker nytt om mottakssystemet, både hvordan vi innkvarterer asylsøkere og

297 hva slags signaler vi gir. Venstre mener store mottak ikke er noen fordel og at vi må forsøke

298 å innkvartere asylsøkere i mindre mottak eller i private hjem spredt rundt i landet, som i

299 Sverige, som ikke har store asylmottak som Norge. Vi kan lære av Sverige på dette feltet.

300 Venstre vil:

- 301 • endre mottakssystemet til mindre, desentraliserte enheter og tillate privat innlosjering
- 302 uten å kutte stønaden. Så mange som mulig bør få mulighet til å bo hos en norsk familie
- 303 heller enn på mottak
- 304 • at asylmottak i størst mulig grad skal være selvdrevne og alle som kan jobbe skal bidra i
- 305 driften av mottaket
- 306 • gi asylsøkere en rett til å arbeide uavhengig av om identiteten er avklart
- 307

308

309 Bosetting i kommunene

310 Kommunene har ansvaret for flyktninger og asylsøkere som har fått opphold. Venstre vil øke
311 bosettingsstøtten og gi kommunene ekstra økonomiske incentiver for å ta imot mindreårige
312 som har fått opphold, slik at disse kommer hurtig ut av mottak.

313

314 Venstre vil:

- 315 • gi alle nyankomne til kommunen en primærkontakt som kan være en mentor i forhold til
- 316 praktiske spørsmål og avklaringer mot det offentlige.
- 317 • øke integreringstilskuddet slik at kommunene får økte incentiver til å ta imot flyktninger
- 318 som har fått oppholdstillatelse
- 319 • arbeide for å utvikle flyktningsguidesystemet. Alle asylsøkere og familiegjenforente bør
- 320 få en frivillig fadder når de kommer til Norge

321

322 Språk og samfunnsopplæring for voksne

323 Kommunene har ansvar for å gi et godt introduksjonsprogram som holder høyt kvalitetsnivå
324 og som innvanderne har rett og plikt til å delta på.

325

326 Få innvandrere behersker imidlertid norsk etter fullført norskkurs. Derfor er det også viktig
327 med individuell tilrettelegging, uformell språktrening og uformelle nettverk som stimulerer
328 språkutvikling og gjensidig integrering.

329

330 Venstre vil:

- 331 • sikre og etterprøve kvaliteten på introduksjonsprogrammet
- 332 • innføre eksamen ved avsluttet introduksjonskurs
- 333 • gi økt støtte til frivillige organisasjoner som jobber med integrering og stille mindre
- 334 byråkratiske krav
- 335 • tilby norskopplæring til asylsøkere og andre innvandrere som har krav på undervisning
- 336 umiddelbart etter ankomst til Norge.

337

338 Barn og unge

339 Venstre mener at barn som ikke har tilfredsstillende språkferdigheter må gis et frivillig tilbud
340 om gratis kjernetid i barnehage. Barn som på fireårskontrollen viser seg å ikke kunne
341 kommunisere på norsk skal få hjelp til å lære seg norsk gjennom obligatorisk, gratis
342 språkopplæring for å sikre en skolestart med like muligheter.

343

344 Norsk er det nasjonale fellesspråket alle må beherske for å kunne fungere som fullverdige
345 samfunnsmedlemmer. Det er derfor avgjørende at barn lærer godt norsk de første årene på
346 skolen. Å beherske andre språk er verdifullt. Venstre vil derfor dyrke ferdigheter i
347 fremmedspråk for alle elever.

348

349 En tredel av barn med ikke-vestlig bakgrunn lever i husholdninger med inntekt under
350 fattigdomsgrensen. Hovedårsaken til at ikke-vestlige barn er overrepresentert på
351 fattigdomsstatistikken er sosialpolitisk, ikke innvandringspolitisk. Visse innvandringsgrupper
352 har færre yrkesaktive, særlig blant kvinner, og er overrepresentert på statistikken over
353 velferdsstatsavhengige. Venstre mener en del av løsningen er en bedre
354 arbeidsmarkedspolitikk, som også vil komme innvandrere - særlig innvandrede kvinner - til
355 gode. Det er også nødvendig med målrettede tiltak rettet mot fattige barn, både av innfødte
356 og innvandrede foreldre.

357

358 Det store antallet ungdommer som ikke gjennomfører videregående opplæring er en av de
359 største utfordringene det norske samfunnet står overfor - både i et velferds- og i et
360 kunnskapsperspektiv. Venstre er bekymret over at gutter med minoritetsspråklig bakgrunn er
361 høyt representert på denne statistikken.

362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381

Venstre vil:

- gi støtte til kommuner som tilbyr språktrening og gratis kjernetid i barnehager for barn som har dårlige norskkunnskaper
- innføre et obligatorisk andre fremmedspråk fra mellomtrinnet
- at opplæring i morsmål før mellomtrinnet skal skje i regi av innvandrereforeldre og /eller innvandrereorganisasjoner. Disse bør få støtte til dette og kunne benytte skolens lokaler
- at skolen skal være tydelig i formidlingen av verdier som frihet, likeverd, likestilling, ytringsfrihet og respekt for andre, og finne arbeidsformer som engasjerer elevene
- skolene skal ha lærere med spesialpedagogisk utdanning og lærere med nødvendige tilleggskunnskaper innenfor flerkulturell kommunikasjon
- beholde kontantstøtten, men sette i gang et arbeid for å se på kontantstøttens innvirkning på integreringen og å forbedre ordningen dersom det er nødvendig
- differensiere barnehagepriser og aktivitetsskolesatser slik at forsørgere med lav inntekt betaler gradert sats av oppholdsbetalingen. Barn som lever under fattigdomsgrensen skal få gratis barnehage og aktivitetsskole.
- omfordele barnetrygden, slik at det blir mer til dem som trenger barnetrygden mest
- gi skolene større frihet til å fokusere på den enkelte elevs egenskaper og behov, framfor pålagt antall timer teoretisk undervisning

382

Arbeid, utdanning, entreprenørskap

383
384
385
386
387
388

Norge har verdens høyeste arbeidsdeltakelse: det er på jobben nordmenn flest deltar i storsamfunnet. Derfor skjer integreringen først og fremst der. På arbeidsplasser skapes naturlige kontakter mellom mennesker og egen inntekt er grunnleggende for uavhengighet. Venstre vil at Norge skal sikre innvandrere tilgang til arbeid mer offensivt – både gjennom å bedre mulighetene til å bli ansatt og til å skape sin egen arbeidsplass.

389
390
391
392

Venstre mener det er viktig å få flere innvandrerkvinner yrkesaktive, både av hensyn til kvinnene selv, til barna og samfunnsøkonomien. Venstre mener vi bør vurdere å innføre prøveordninger med skatte- og avgiftsincentiver for å se om dette vil ha en effekt på arbeidsdeltakelsen og integreringen.

393
394
395
396
397
398
399
400

Venstre vil ha et enklere Norge også for nye landsmenn. Mange innvandrere har et ønske om å starte egen bedrift. Venstre vil fortsette arbeidet med å forenkle mulighetene til at alle mennesker, uavhengig av hvilket land du kommer fra og hvilken bakgrunn du har, får en muligheten til å starte for seg selv. Venstre vil at NAV Arbeid skal innføre entreprenørskapskurs særlig rettet mot innvandrere slik at disse blir gjort kjent med regler for å starte og drive næringsvirksomhet i Norge.

401

Venstre vil:

402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415

- gjøre arbeidsmarkedet mer fleksibelt, slik at terskelen senkes for innvandrere og unge å komme inn ved blant annet å tillate mer bruk av midlertidig ansettelser
- innføre en prøveordning på seks år med skatteincentiver for ikke vestlige innvandrerkvinner uten arbeidshistorikk i Norge og med stor fare for å bli klientifisert: Disse arbeidstakerne skal betale halv skatt det første året de er i arbeid. Året etter skal skatten være to tredjedeler av full skatt og deretter full skatt det tredje året kvinnen er i arbeid. **DISSENS: Martin Sandbu vil stryke de to ovenstående strekpunktene**
- liberalisere arbeidsformidlingen og premiere arbeidsformidlere som finner jobber til innvandrere uten arbeidshistorikk
- innføre en prøveordning på seks år med avgiftsincentiver for at arbeidsgivere skal ansette nyankomne asylsøkere og familiegjenforente uten arbeidshistorikk i Norge: Det første året betaler arbeidsgiver halv arbeidsgiveravgift ved ansettelse av en slik arbeidstaker. Arbeidsgiveravgiften økes deretter til to tredjedeler av full avgift og deretter full avgift det tredje året innvandreren er i arbeid

- 416 • at staten og kommunene skal pålegge seg selv tidsfrister for å nå konkrete mål for å
- 417 øke andelen av minoriteter ved ansettelse
- 418 • innføre forsøk med anonyme søknader i offentlig sektor. Ved å anonymisere søknaden
- 419 før den som skal ansette ser den, vil kun kvalifikasjonene komme fram av søknaden
- 420 • at arbeidsgivere som er rettskraftig felt for diskriminering i Likestillings- og
- 421 diskrimineringsnemnda eller i domstolene for brudd på diskrimineringsloven, skal
- 422 ekskluderes fra offentlige anbud inntil forholdene er korrigert
- 423 • ha et dramatisk bedre system for å godkjenne utdanning fra utlandet gjennom å styrke
- 424 NOKUTs evne til å raskt og effektivt foreta godkjenninger
- 425 • at NAV i større grad skal kreve integreringstiltak og aktivitet fra den enkelte innvandrere
- 426 som mottar sosialstøtte. Dagens sosialtjenestelov må brukes mer aktivt for å få
- 427 sosialhjelpsmottakere i arbeid.
- 428 • innføre en årlig pris for å belønne foregangsbedrifter som har lyktes med å ansette
- 429 minoriteter

430

431 Staten og borgeren

432 Venstre definerer rett til tankefrihet, gjennom rett til frie ytringer, organisasjonsfrihet og

433 religionsfrihet som de mest sentrale personlige friheter. Som personlige tilhører disse den

434 enkelte som egne valg. Ingen kan påtvinges meninger de ikke har. Ingen kan kreves med i

435 organisasjon mot egen vilje. Ingen kan påtvinges andres religiøse overbevisning.

436

437 Staten og andre offentlige institusjoner skal i toleransens navn være upartiske og ikke

438 knyttet til en bestemt religion, men en livssynsnytral stat betyr ikke et sekulært samfunn.

439 Religion og livssyn har en selvsagt plass i det offentlige rom, og staten må bidra til raue

440 finansieringsordninger for tros- og livssynssamfunn.

441

442 DISSENS: Abid Q. Raja og Martin Sandbu ønsker i tillegg følgende avsnitt: "Det å bli norsk

443 statsborger skal ikke være et selvfølgelig resultat kun av å ha oppholdt seg lovlig i riket i et

444 visst antall år. Venstre mener at de som erverver statsborgerskap må utvise kunnskaper om

445 det norske språket, anerkjenne demokratiske verdier, og vise forbindelse til det norske

446 samfunnet."

447

448 Det å være norsk statsborger utelukker ikke å ha et like tett følelsesmessig og juridisk

449 forhold til et annet land. I dagens verden er det naturlig for mange nordmenn også å ønske

450 statsborgerrettigheter i et annet land. Det må tillates. Samtidig er det viktig at

451 statsborgerskapet medfører plikter så vel som rettigheter – selv om man ikke skulle bo i

452 Norge.

453

454 Venstre vil:

- 455 • at nye statsborgere skal avlegge en statsborgerskaps erklæring med fokus på rettigheter
- 456 og plikter, verdier og demokrati. DISSENS: Unge Venstre vil erstatte punktet med: "- at
- 457 nye statsborgere kan avlegge en frivillig statsborgerskaps erklæring med fokus på
- 458 rettigheter og plikter, verdier og demokrati"
- 459 • DISSENS: Martin Sandbu og Abid Q. Raja ønsker i tillegg følgende strekpunkt: "-
- 460 innføre en statsborgerskapstest med fokus på rettigheter, verdier og demokrati. Denne
- 461 prøven skal være betingelse for å få innvilget norsk statsborgerskap for dem som ellers
- 462 er berettiget til det"
- 463 • åpne for doble statsborgerskap
- 464 • Dersom dissensen på linje 31-34 vedtas, ønsker Abid Q. Raja og Martin Sandbu
- 465 følgende strekpunkt i tillegg: "- Gi innvandrere muligheten til å ta statsborgerskapstesten
- 466 allerede etter fem års opphold i riket dersom utlendingen i disse årene har vist utstrakt
- 467 evne til vellykket integrering og forøvrig fyller kravene til å bli norsk statsborger etter
- 468 gjeldende regelverk."

469

469 **Framlegg nr: 3**
 470 Framlegg frå Østfold Venstre

471
 472

473 **Skap borgere, ikke stønadsmottagere**

474

475 Det settes stadig søkelys på problemer knyttet til forskjellige grupper av innvandrere.
 476 Samtidig strammes politikken på dette området til på en måte som forsterker problemene.
 477 Dette gir seg utslag på kriminalstatistikk, arbeidsledighetstall samt statistikk for sosialstønad.
 478 Ved å stenge inne asylsøkere under lang behandlingstid av søknader, forbud mot arbeid
 479 mens søknaden behandles samt gruppevise mistanker om kriminalitet, forverres en allerede
 480 håpløs situasjon.

481

482 Venstre står for en flerkulturpolitikk som tar utgangspunkt i dagens realiteter. Det er ca 20
 483 millioner flyktninger i verden. EØS-avtalen tillater fri flyt av arbeidssøkere innen området.
 484 Kriminelle grupper fungerer som parasitter i dette systemet. Det går an å behandle kriminelle
 485 som kriminelle og bekjempe kriminaliteten uten samtidig å gjøre en vanskelig situasjon
 486 umulig for de som trenger hjelp eller har andre ærlige hensikter med sitt opphold i Norge.

487

488 Venstre ønsker det positive mangfoldet velkomment og mener at kommuner som blir beriket
 489 med nye innbyggere bør gjøre det samme.

490

491 Norge har flerkulturelle tradisjoner både med historiske minoriteter og ved kulturelle
 492 forskjeller mellom regioner og landsdeler. Å dyrke kulturelt mangfold er derfor en direkte
 493 videreføring av en solid norsk tradisjon.

494

495 Mulighet for deltakelse i samfunnet for mennesker med lovlig opphold er den mest liberale
 496 løsningen på de utfordringene vi ser i det moderne globaliserte samfunnet.

497

498 Venstre vil derfor

- 499 • Gi asylsøkere mulighet for å ta lønnet arbeid mens asylsøknaden behandles.
- 500 • Tilby opplæring i norsk språk og samfunnskunnskap til alle som vil oppholde seg i Norge
 501 mer enn ett år.
- 502 • At kommunene tilbyr en velkomstordning til alle innflyttere uavhengig av
 503 statsborgerskap.
- 504 • Utnytte positive arenaer for møte mellom nye og etablerte borgere, for å redusere
 505 fremmedfrykten.
- 506 • Styrke bekjempingen av organisert kriminalitet og grenseoverskridende kriminalitet.

507

507 **Framlegg nr: 4**
 508 Framlegg frå Østfold Venstre

509
 510

511 **Ta vare på de nasjonale historiske minoritetene**

512

513 Det er et historisk faktum at Norge alltid har vært et flerkulturelt land. Samer og kvener har i
 514 uminnelige tider bodd innenfor noen av de landområder som i dag omfatter Norge. Andre
 515 grupper med langvarig tilknytning til landet og som defineres som nasjonale minoriteter, er
 516 jøder, skogfinner, rom(sigøynere), romanifolket(tatere/de reisende). Samene defineres som
 517 urfolk.

518

519 Norges politikk ovenfor nasjonale minoriteter har opp gjennom historien vært preget av krav
 520 om fornorsking og ensidig tilpasning til storsamfunnet. Minoritetsgruppers språk og kultur ble
 521 nedvurdert og regelrett forsøkt utslettet. Helt fram til 1959 var det for eksempel forbudt å
 522 bruke finsk/kvensk i skolen.

523

524 Europarådets rammekonvensjon om beskyttelse av nasjonale minoriteter, ratifisert av
 525 Norge i 1999, og Minoritetsspråkpakta, gjeldende i Norge fra 1998, er viktige dokumenter
 526 som vårt land må etterleve. Samisk, kvensk, romanes og romani er definert som
 527 minoritetsspråk i Norge. Minoritetsspråkene er en del av Norges kulturarv, som landet vårt
 528 har forpliktet seg til å styrke og bevare gjennom ratifisering av Minoritetsspråkpakta.

529

530 Samfunnet har et ansvar for å gi urbefolkningens og de nasjonale minoritetenes kultur i
 531 Norge anledning til å utvikle seg på egne premisser. Halden Venstre vil støtte arbeidet med
 532 å styrke de samiske forskningsmiljøene. Det må satses mer på de nasjonale minoriteters
 533 språk- og kulturbakgrunn.

534

535 Samtidig bemerkes at de erfaringene man har høstet av gode og dårlige eksempler på
 536 minoritetspolitikk, kan brukes konstruktivt i dagens inkluderingspolitikk. Vi noterer oss også
 537 at, på tross av mange nasjonale feilgrep, har urbefolkningen, samene, og nasjonale
 538 minoriteter selv klart å bevare deler av egen kultur og sitt språk.

539

540 Derfor vil vi:

- 541 • På ulike måter arbeide aktivt for å støtte om arbeidet med å styrke og bevare de
- 542 nasjonale minoritetenes språk og kultur.
- 543 • Sikre nøkkelinstitusjoner, for minoritets- og urbefolkningskultur, tilfredstillende
- 544 finansiering.
- 545 • Gi støtte til utgivelse av litteratur og aviser på eget språk for nye og historiske
- 546 minoriteter.
- 547 • Bruke de historiske erfaringene konstruktivt for å sikre god minoritetspolitikk rettet mot
- 548 historiske og nye minoriteter

549

549 **Framlegg nr: 5**
 550 Framlegg frå Norges Unge Venstre

551
 552

553 **Ny kurs for norsk dyrevelferd**

554

555 Aldri har det eksistert et land med så mye kunnskap og så gode ressurser til å ta de riktige
 556 valgene. Tiden er nå inne for å velge en ny retning for norsk dyrevelferd. Venstre mener at
 557 dyr har egenverdi utover økonomisk verdi eller underholdningsverdi, og vil ikke at det skal
 558 være lov å utsette dyr for unødig smerte for å gi oss mennesker mat, klær, kosmetikk eller
 559 underholdning.

560

561 Dyrehold

562 Når mennesker holder dyr, tar vi samtidig kontroll over alle aspekter ved deres liv. Dette
 563 pålegger mennesker ansvar i alle situasjoner der de er i kontakt med levende dyr. Hvordan
 564 vi behandler dyr, sier noe om hvordan vi er som mennesker. Venstre vil forby all bruk av ville
 565 dyr i sirkus. Ville dyr skal heller ikke holdes i dyrehager, med mindre dette er nødvendig for å
 566 bevare truede dyrearter eller til forskningsformål. Ull fra mishandlede lam i Australia havner
 567 på det norske markedet gjennom produkter som selges i flere av de større kleskjedene.
 568 Venstre krever at det innføres en internasjonal sertifiseringsordning slik at denne type ull
 569 ikke omsettes.

570

571 Forsøksdyr

572 Venstre vil stramme inn adgangen til bruk av dyr til kosmetiske og underholdningsmessige
 573 formål. Venstre vil at det i Norge kun kan brukes dyreforsøk som følger etisk og
 574 vitenskapelig akseptable metoder. Selv om det allerede eksisterer en hel rekke vitenskapelig
 575 aksepterte alternativer til dyreforsøk, ønsker Venstre at det skal forskes videre på dette
 576 emnet, og at Norge skal ta aktivt del i arbeidet med å validere disse metodene
 577 internasjonalt.

578

579 Dyretragedier

580 Dyretragedier er hendelser hvor flere dyr utsettes for store lidelser, dør eller må avlives som
 581 følge av feil eller mangler i dyreholdet. Med bakgrunn i tall fra Mattilsynet vet vi at nær 200
 582 tilfeller av slike dyretragedier har blitt rapportert siden år 2000. Nær 1400 dyr er i løpet av
 583 disse årene funnet døde på gårder, og over 3800 dyr har i tillegg blitt avlivet eller slaktet
 584 etter at tragedien ble avdekket. Årsakene som ligger bak disse tragediene er mange og
 585 sammensatte, men felles for dem er at de kunne vært forebygget. Det kan ikke aksepteres i
 586 vårt velferdssamfunn at dyr lider og dør på grunn av vanskjøtsel, uansett bakenforliggende
 587 årsaker.

588

589 En særlig utfordring er det store omfanget av ulovlig herptilhold i norske hjem. Svært mange
 590 av disse dyrene får ikke tilgang til veterinærtjenester, på grunn av eiernes frykt for
 591 straffereaksjoner. I volum representerer dette en dyretragedie uten sidestykke, og Venstre
 592 ønsker å tillate hold av utvalgte herptiler, i tråd med anbefalingene fra Norsk herpetologisk
 593 forening.

594

595 Ansvaret for dyrevelferden ligger hos Mattilsynet. Venstre mener Mattilsynet i større grad må
 596 prioritere sitt tilsynsansvar for dyrevelferd og arbeide aktivt med forebyggende tiltak for å
 597 hindre at dyretragedier skjer.

598

599 Venstre vil derfor:

- 600 • At dyrs verdighet skal tillegges verdi i seg selv.
- 601 • Forby all bruk av ville dyr i sirkus.

- 602 • At ville dyr ikke skal holdes i dyrehager, med mindre dette er nødvendig for å bevare
- 603 truede dyrearter eller til forskningsformål.
- 604 • Generelt stramme inn adgang til bruk av dyr til kosmetiske og underholdningsmessige
- 605 formål.
- 606 • At det må fastsettes en grense for hvor sterk og langvarig smerte forsøksdyr kan utsettes
- 607 for.
- 608 • At det må erklæres en nullvisjon for dyretragedier.
- 609 • At utvalgte herptiler etter faglige kriterier legaliseres for husdyrhold.
- 610 • At Mattilsynet må prioritere dyrevelferd på samme nivå som mattrygghet og dyrehelse.
- 611 • At det må utvikles og iverksettes forebyggende tiltak for å forhindre dyretragedier.
- 612

612 **Framlegg nr: 6**
613 Framlegg frå Vestfold Venstre

614
615
616 **Vår økologiske rikdom**

617
618 Norge består for en stor del av fjellgrunn med store vannressurser som resultat. I vann
619 skapes alle former for liv. Ergo er vann vitalt for det biologiske mangfoldet som vi mennesker
620 er en del av. Våre våtmarker og innsjøer er også en del av dette biologiskemangfoldet.
621 Våtmarker og innsjøer trues av gjengroing og destruksjon på grunn av manglende, eller
622 neglisjerte, skjøtelsesplaner. I tillegg har økt ferdsel, aktivitet og forurensning medført at
623 våtmarker flere steder har blitt en truet naturtype. Mange plante- og dyrearter som er knyttet
624 til våtmarksområder, har i kjølvannet av dette hatt en negativ bestandsutvikling. Dette gjelder
625 for innsjøer og våtmarksområder i innlandet samt for områder rundt Oslofjorden og andre
626 fjordområder i Norge.

627
628 FN har utpekt 2010 som det internasjonale naturmangfoldsåret. Både nasjonalt og gjennom
629 internasjonale avtaler har Norge forpliktet seg til å ivareta viktige våtmarksområder for
630 fuglelivet, bl.a.gjennom Ramsar-avtalen. Behovet for økt innsats når det gjelder vern og
631 forvaltning av gjenværende norske våtmarksområder er understreket i Direktoratet for
632 naturforvaltning - DN-utredning nr. 2007-1; "Den norske våtmarksarven" – tiltaksplan 2007-
633 2010. Det hevdes her at våtmarker er blant verdens mest truede økosystemer og forringes
634 raskere enn andre økosystemer. Norges forskningsmiljøer, skoler, og lokale miljøer må
635 være aktive og ha en grundig beredskaps- og aktivitetsplan for våtmarker, vannmarker og
636 innsjøer. Dette kan skje ved innovativ prioritering og fokus, en målsetting om aktiv bruk og
637 ivaretagelse, konkrete planer og handling fra skole og lokalmiljø.

638
639 Derfor vil Venstre:

- 640 • Bevare våtmarker og innsjøer i Norge gjennom aktiv bruk, bevisstgjøring og utforskning.
641 I tillegg vil partiet utarbeide materialet " Den økologiske rikdommen " for bruk som
642 læremiddel i skolen.
643

643 **Framlegg nr: 7**

644 Framlegg frå Sogn og Fjordane Venstre

645

646

647 **Strandsoneplan i kvar kommune**

648

649 Ei hundremeters forbodssone for tiltak i strandsona høver dårleg i kystkommunar der
650 fråflytting er ei aukande utfordring. Difor har Venstre i mange år kjempa for å få ein
651 differensiert strandsonepolitikk. At regjeringa endeleg tek til orde for større differensiering
652 må sjåast som eit steg i rett retning. Diverre vil framlegget om ny strandsoneforvaltning for
653 mange kommunar også bety to steg tilbake.

654

655 I regjeringa sitt framlegg til ny strandsonepolitikk går ein inn for å dele kommune-Noreg inn i
656 tre kategoriar, og for svært mange kommunar langs Vestlandskysten medfører dette ei
657 innstramming. Etter Venstre sitt syn er ei slik tredeling kunstig, og vil føre til ein lite
658 dynamisk strandsonepolitikk, som i liten grad vil ta omsyn til lokale tilhøve.

659

660 Venstre har tru på lokaldemokratiet, og trur at kommunane - som er dei som kjenner lokale
661 tilhøve - har dei beste føresetnadane for å forvalte sine eigne område. Difor meiner Venstre
662 at kvar einskild kommune skal utarbeide sin eigen strandsoneplan. Denne planen skal
663 godkjennast av statlege styresmakter, og kommunane skal deretter ha fridom til å avgjere
664 einskildsaker innanfor rammene av den godkjende planen. Det er særst viktig at kommunane
665 i si utforming av strandsoneplanen tenkjer langsiktig og tek omsyn til allemannsretten, natur,
666 fauna, kultur, fornminne og anna slik at planen vert heilskapleg.

667 **Framlegg nr: 8**

668 Framlegg frå Møre og Romsdal Venstre

669

670

671 **Fred gyteområda i Lofoten og på Møresokkelen**

672

673 Venstre ønskjer ei fornuftig forvaltning av havområda utanfor norskekysten som tek omsyn til
674 fiskeressursar og miljø. Venstre er sterkt i mot at det blir opna for oljeleting på dei sårbare
675 gyterområda utanfor Lofoten, Vesterålen og på Møresokkelen. Dette er dei viktigaste
676 gyteområda for torsk og sild langs kysten vår. I desse områda må fiskeri- og
677 miljøinteressene komme føre oljeinteressene.

678

679 Olje- og energidepartementet utlyste i februar fleire omstridde områder utanfor Mørrekysten
680 for oljeleting. Dette har regjeringa gjort mot råda til eigne statlege fagetatar, mellom anna
681 Havforskningsinstituttet og Klima- og forureiningsdirektoratet (tidlegare SFT). Også
682 fiskerinæringa har markert sterk motstand mot leiteboring utanfor Mørrekysten. Både fiskarar,
683 forskarar og miljøvernarar er samde om at gyteområda utanfor Møresokkelen må fredast for
684 oljeleting og oljeboring.

685

686 Dei utlyste blokkane ligg midt i gyteområda Norsk vårgytande sild. Her finn vi dessutan store
687 førekomstar av sårbare kaldtvasskorallrev. Næraste nabo til oljeaktiviteten blir fuglefjellet på
688 Runde.

689

690 Venstre vil prioritere fiskeri- og miljøinteressene i Lofoten, Vesterålen og på Mørrekysten. Vi
691 er djupt skuffa over regjeringa som mot betre vitande gamblar både med store og fornybare
692 økonomiske interesser for fiskerinæringa og viktige miljøinteresser.

693

694 Venstre vil ha petroleumsfrie soner på dei viktigaste gytefeltene våre utanfor Lofoten ,
695 Vesterålen og på Møresokkelen. Det er ingen som kan garantere for at eventuell oljeleting
696 kan føregå utan at det blir øydeleggjande for rogn og fisk. Vi minner om at oljelekkasjar skjer
697 sjølv om oljeselskapa hevder at oljeopphevinga frå sjøbotn skal vere trygg.

698

699 Folk langs kysten vår har hausta frå gyte- og fiskefeltene i Lofoten og på Møresokkelen i
700 uminnelege tider. Vi må forvalte desse ressursane slik at også framtidige generasjonar kan
701 hauste av dette matfatet rett utanfor kysten vår.

702

702 **Framlegg nr: 9**
703 Framlegg frå Nordland Venstre

704

705

706 **Oljevern**

707

708 Nordland Venstre vil styrke oljevernberedskap, havariberedskap og overvåking av
709 kystområdene.

710

711 Flere slepebåter av relevant størrelse må på plass.

712

713 Nordland Venstre vil stimulere til forskning og utvikling av ny og forbedret teknologi knyttet til
714 oljevernberedskap.

715

715 **Framlegg nr: 10**

716 Framlegg frå Nordland Venstre

717

718

719 **Solværøyane i Lurøy må bli kystnasjonalpark**

720

721 Solværøyane og Sleneset har Nord-Europas største koloni av den utryddingstrua hubroen
722 og er en del av Nordlandsverran landskapsregion.

723

724 Landskapsregionen Nordlandsverran består av øyane og holmene utenfor kysten, fra
725 Steigen i nord til Nord-Trøndelag i sør. De skånsomme fotavtrykk etter levemåte og
726 bosetning har gitt området verdensarvkvatiteter, ikke bare Vegaøyane.

727

728 Nordlandsverran er et åpent øylandskap. På slike øyer er man nærmest alltid i synskontakt
729 med hav og horisontlinje, og knapt noe sted i Norge ser man så mye himmel som her.

730

731 Nordland fylkeskommune har tilrådd vindkraftutbygging i dette mest konfliktfylte område,
732 som er registrert i fylket, i forhold til natur-, landskaps- og friluftslivverder. Vindkraftverk vil ha
733 en visuell influens/påvirkning innenfor denne sonen og vil dominere landskapsopplevelsen.
734 Den første utbygging vil punktere store deler av Nordlandsverran, og vindkraftutbygging her
735 kan ikke tillates. Området trenger vern.

736

736 **Framlegg nr: 11**
737 Framlegg frå Troms Venstre

738
739
740 **Fornybar framtid i nord**

741
742 Venstre mener olje- og gassutvinningen utenfor Nord-Norge må begrenses, slik at de
743 kystnære områdene og torskens tradisjonelle gyteområder ikke blir utsatt. Tradisjonelle
744 fiskerier og framtidens muligheter for å skape nye mat- og medisinprodukter fra havet
745 representerer en verdi og en fornybar ressurs, som tilsier at Norge har et globalt ansvar og
746 må praktisere en føre-var-politikk. Venstre ønsker en bærekraftig og framtidsrettet
747 næringsutvikling i Nord-Norge.

748
749 Venstre vil ha en helt annen takt i utviklingen av fornybar energi og grønne arbeidsplasser
750 enn det Regjeringen legger opp til. Bedrifter og kunnskapsinstitusjoner i landet, ikke minst
751 den nordlige landsdelen, har allerede mye kompetanse på ulike former for fornybar energi.
752 Det må politiske løsninger til for å omsette kunnskap til kraft og gjøre produksjon av fornybar
753 kraft lønnsom. Fravær av nødvendige støtteordninger har ført til at norske selskaper, som
754 for eksempel Statkraft og Hammerfest Energi, har flyttet sin fornybarsatsing ut av landet.

755
756 Med den statsstøtten som nå gis gjennom Enova, vil det ta fire år å bygge ut 1 Twh vindkraft
757 i Norge. Det vil si at med dagens tempo tar det 60 år å bygge ut nok vindkraft til å erstatte
758 energibruken fra olje- og gassproduksjonen alene. Venstre vil ha utbygd 9 TWh vindkraft
759 innen 2013, fortrinnsvis til havs. Dette må skje gjennom et grønt sertifikatmarked, pålegg om
760 elektrifisering av oljesokkelen og økt statsstøtte til produsenter av fornybar energi.

761
762 Uansett hva en måtte mene om olje- og gassutvinning, må vi om få år ha på plass
763 alternative energiløsninger. Troms Venstre mener det er på høy tid å satse på vindkraft,
764 småkraftverk, bølgekraft og andre fornybare energikilder. Dette kan bli den neste store
765 næringen i nord og gi langt mer varige arbeidsplasser enn oljeindustrien, og vi bidrar
766 samtidig til å skape ei framtid med langt lavere klimagassutslipp.

767

767 **Framlegg nr: 12**
768 Framlegg frå Finnmark Venstre

769
770

771 **AS Sydvaranger og utslippstillatelse miljøgiften Lilaflot**

772

773 Landsmøtet i Venstre krever at SFT ikke gir AS Sydvaranger tillatelse til utslipp av 500 tonn
774 av giftstoffet Lilaflot i Bøkfjorden i Varengerfjorden.

775

776 Gruveselskapet AS Sydvaranger har søkt SFT om utslippstillatelse på 500 tonn i året av det
777 svært giftige stoffet Lilaflot, ut i Bøkfjorden i forbindelse med bergverksdrift i Sydvaranger.

778 Dette for å øke volum på uttak i gruvene maksimalt pr år, og slik gi de australske eierne
779 størst mulig profitt på kortest mulig tid.

780

781 Venstre kan ikke tillate selskapet å ta ibruk Bøkfjorden som deponi for giftstoffet Lilaflot.
782 Havforskningsinstituttet krever et avslag på søknaden pga faren for miljøskade i havet, og
783 flere miljøorganisasjoner har slått alarm, deriblant Naturvernforbundet.

784

784 **Framlegg nr: 13**
785 Framlegg frå Finnmark Venstre

786
787

788 **Forbud mot snurrevad**

789

790 Landsmøtet i Venstre krever at det må innføres strenge reguleringer for bruk av snurrevad i
791 norske fiskerier. Innenfor 4 nautiske mil fra grunnlinjen skal det være forbud mot snurrevad.

792

793 Lang tids bruk av snurrevad har ført til store ødeleggelser som nedfisking av flere arter, stort
794 uttak av gytefisk midt i gyteperioden og store ødeleggelser av havbunnen.

795

796 Venstre mener at snurrevad må karakteriseres som en av de største trusler mot norske
797 fiskerier. Men bakgrunn i forannevnte må følgende tiltak iverksettes:

798

799 • Forbud mot bruk av snurrevad innenfor 4 nautiske mil fra grunnlinjen.

800

801 • Totalt forbud mot bruk av snurrevad i fiske etter hyse uansett farvann.

802

803 • Strenge begrensinger i størrelsen på redskap, og strengkontroll i utøvelsen av fisket.

804

805 Med disse tiltak vil man sikre en økologisk balanse og sunnere fiskerier også for framtida.

806

803 **Framlegg nr: 14**
 804 Framlegg frå Os Venstre

805
 806
 807 **Reis og bu miljøvennleg – momsreduksjon no!**
 808

809 Os Venstre (Hrdl) vil peika på at at dersom landsmøtet i Venstre får med seg Stortinget på å
 810 *halvera* den lågaste meirverdisatsen (som i dag er på 8% moms for innanlands persontrafikk
 811 og transport av kjøretøy på ferger og fartøy) ned til 4%; så får vi ein kolossal miljøvinst. Det
 812 vil gje dei som driv med kollektivtransport høve til å redusera takstane sine, noko som igjen
 813 gjer det meir attraktivt å reisa kollektivt. Vinsten for samfunnet – både lokalt og nasjonalt –
 814 og den norske staten vert mykje større enn det staten i første omgang tapar i reine
 815 momsinntekter.

816
 817 Den lågaste momssatsen vår på 8% gjeld som kjent ikkje berre innanlands persontransport
 818 til lands- og til sjøs; men òg kringkastingsavgifta, kinobiletter og utleige av overnatting på
 819 hotell, hytter, camping og liknande. Det er sannsynlegvis for vanskeleg å trekkja ut enkelte
 820 kategoriar som persontransport ut frå denne gruppa – og ein vil truleg heller ikkje vinna fram
 821 med det i Stortinget. Då Os Venstre (Hrdl) sjølv sagt heller ikkje ønskjer å innføra éndå ein
 822 moms-sats; landar vi difor istaden på halvering av MVA-avgifta for samtlege grupper i
 823 kategorien låg sats.

824
 825 - Vil ikkje ei halvering til 4% føra til vesentleg tap av inntekter for staten? Både ja og nei:
 826 På kort sikt vil staten naturlegvis få reduserte inntekter frå dei nemnde gruppene som fell inn
 827 under den lågaste MVA-satsen. Men i eit litt lengre perspektiv vil den halverte MVA-satsen
 828 ikkje berre trygga av eksisterande innanlands kollektivtilbod, kinotilbod og overnatting, men
 829 vil òg vera eit heilt vesentleg incentiv til auka satsing på det same. Bortfallet av statlege
 830 inntekter vil etter vår meining etter kvart bli meir enn kompensert gjennom auka passasjertal
 831 for innanlands kollektivtransport, auka kinobesøk, auka overnatting på norske utleige- og
 832 overnattingsverksemdar og – ikkje minst – auka økonomisk handlingsrom for NRK.

833
 834 Tilråding:
 835 *Os Venstre (Hrdl) tilrår difor at meirverdiavgifta for innanlands persontransport på land og*
 836 *sjø vert halvert frå dagens sats til 4%. Samstundes tilrår at ein at dette òg må gjelda alle dei*
 837 *kategoriane som i dag svarar moms på 8%. Reduksjon av MVA på kringkastingsavgifta vil*
 838 *òg styrka økonomien til NRK. Auka overnatting- og kinobesøk grunna lågare meirverdiavgift*
 839 *på fire prosent vil utelukkande vera positivt for såvel miljøet som for det norske nærings- og*
 840 *kulturliv, ikkje minst då for norsk hotell- og reiselivsverksemd.*
 841

841 **Framlegg nr: 15**
842 Framlegg frå Vågan Venstre

843
844

845 **Verden trenger en energirevolusjon**

846

847 Norges bidrag til den nødvendige energirevolusjonen kan ikke bli fortsatt utbygging av
848 fossile energikilder. Vi må omstille oss fra fossilbasert til fornybar og framtidretta
849 (energi)næring. Dette spørsmålet berører hele vår troverdighet som internasjonal aktør og
850 miljønasjon.

851

852 Nord-Norge har en nøkkelrolle i omstillinga av norsk næringsliv. Landsdelen er rik på
853 naturressurser, og forvaltninga av disse vil avgjøre framtida for store deler av næringslivet i
854 hele landet. Lofoten og Vesterålen er under voldsomt press for å åpne sine nære
855 havområder for olje- og gassutvinning. Presset er verken skapt av pengemangel i Norge,
856 verdens energibehov eller ønsket om sunn vekst og utvikling i regionen. Presset er skapt av
857 ei stor og sterk petroleumsnæring som er på raskt nedadgående kurs, og som desperat
858 søker etter nye leteområder.

859

860 Det er opplagt at Norge, som en av verdens rikeste stater, *må* ta ansvar og bane vei for det
861 langsiktige og bærekraftige i denne sammenhengen. Alle er kjent meg co2-problematikken,
862 og per dato har vi ikke en teknologi som muliggjør miljøvennlig petroleumsindustri.

863

864 I stedet for å tyne hver siste dråpe ut av oljeeventyret og utsette nødvendig omstilling, ser
865 Venstre dagens situasjon som ei gyllen mulighet. Norge har ikke råd til å sette sine
866 naturressurser på spill for noen få tiårs oljeprofitt. Venstre sier fortsatt klart nei til olje- og
867 gassindustri i Lofoten, Vesterålen og Senja

868

868 **Framlegg nr: 16**869 Framlegg frå Odd Einar Dørum (Ullern Venstre) og Audun Rødningsby (Frogner-Majorstuen
870 Venstre)

871

872

873 **Handlingssvikt fra den rødgrønne regjeringen**

874

875 Verdens utslipp av CO2 økte i 2008 for tiende år på rad. Også norske klimagassutslipp har
876 vokst med nesten åtte prosent i den siste tiårsperioden. Samtidig viser en meningsmåling at
877 norske studenter er mindre klimaopptatt enn tidligere, og at stadig fler mener
878 menneskeskapte klimaendringer er overdrevne. Venstre mener dette er et tydelig signal på
879 at det er alt for lang avstand mellom Alvoret i klimaproblemet, og hvordan det politiske
880 flertallet setter inn tiltak for å møte utfordringer.

881

882 Klimaforskning rommer usikkerhet som all annen forskning, men et overveldende antall
883 forskere og forskningsinstitusjoner mener til sterk føre var-tenkning. Hvis man skulle følge
884 skeptikerne og ikke gjøre noen ting, og de tar feil, vil man stå overfor en global katastrofe
885 som vil påvirke milliarder av mennesker. Det er overveiende sannsynlig at dramatiske
886 klimaendringer vil inntreffe dersom vi ikke handler raskt. Klimatiltak er en viktig forsikring mot
887 slike klimaendringer i fremtiden, og det er derfor åpenbart at vi må gjøre det som er mulig for
888 å redusere klimagassutslippene i tråd med anbefalingene til FNs klimapanel.

889

890 Venstre er skuffet over at man ikke kom frem til en forpliktende avtale på klimatoppmøtet i
891 København, og krever at den rødgrønne regjeringen sørger for at Norge er være en pådriver
892 i det internasjonale klimaarbeidet og i arbeidet med å få på plass en bred og forpliktende
893 klimaavtale etter Kyotoprotokollen. Norge må være aktive i å finne forhandlingsløsninger og
894 spille inn konstruktive forslag i samtaler om en ny avtale. Skal vi ha troverdighet i dette
895 arbeidet og motivere andre til å gå i samme retning, må vi vise vilje og evne til å omstille
896 samfunnet vårt i klimavennlig retning på hjemmebane. Et av de viktigste bidragene Norge
897 kan gi er å sørge for at Norge følger klimapanelets anbefalinger om klimakutt, og sørger for
898 at Norge gjennomfører substansielle klimatiltak i Norge som ikke overlapper med lovnadene
899 vi har gitt til fattige land. Et av hovedproblemene i global klimapolitikk er at de rike landene
900 lover kutt som blant annet innebærer kvotekjøp fra og tilskudd til fattige land, mens de fattige
901 landene regner de samme tiltakene inn i sine kutt. Resultatet blir lavere totale kutt enn det
902 som loves, noe Venstre mener er uakseptabelt. Det er derfor avgjørende at Norge reduserer
903 sine klimagassutslipp i tråd med klimapanelets anbefalinger, samtidig som vi bidrar til å
904 realisere utslippskutt i fattige land. Venstre forventer nå at den rødgrønne regjeringen fullt
905 ut etterlever dette.

906

907 Venstre mener en offensiv klimapolitikk også er god næringspolitikk. Andre land, med Kina
908 og USA i spissen, investerer nå betydelig kapital og ressurser i sitt eget næringsliv for å
909 sørge for at de sitter i førersetet når ny klimateknologi tas i bruk. I disse landene er
910 klimadebatten drevet fremover av temaer som energisikkerhet, grønne arbeidsplasser,
911 forutsigbar og fremtidsrettet næringspolitikk og ny teknologiutvikling. Venstre mener vi er
912 nødt til å henge med på kappløpet om hvem som skal levere teknologien til fremtidens
913 arbeidsplasser, og mener dette må få innvirkning på den gjeldende norske klimapolitikken
914 og det ensidige fokuset på kvotekjøp i andre land. Norge har enestående muligheter til å til å
915 være en ledende teknologinasjon, men foreløpig har vi et stortingsflertall som ikke har
916 realisert dette potensialet.

917

918 Regjeringen har utsatt arbeidet med en ny klimamelding til høsten 2011. Det gjør at vi taper
919 viktig tid i arbeidet med å komme i gang med utslippsreduserende tiltak, og kan føre til at det
920 blir mer krevende å nå målene slik de er felt ned i klimaforliket. Venstre vil være en pådriver
921 for at de mest ambisiøse målsetningen innfris, og videre ambisjoner utover dette. Venstre

922 har lagt fram et førsteutkast til oppfølgingen av klimaforliket med utgangspunkt i klimakur-
923 utredningen. Venstres landsmøtet vil med bakgrunn i dette arbeidet utfordre regjeringen til et
924 nytt og forsterket klimaforlik allerede i løpet av 2010.

925

926 Norge har nå et unikt vindu hvor flere sammenfallende hensyn tilsier at vi må handle nå ut
927 ifra våre forutsetninger og fortrinn og at vi må ta miljøvern på alvor. Først og fremst fordi
928 klodens klima er helt avhengig av det, men også fordi det er en forutsetning og drivkraft på
929 veien fra råvareprodusent til energileverandør og teknologiekseportør.

930

930 **Framlegg nr: 17**

931 Framlegg frå Jon Gunnes (Trondheim Venstre) og Kari Slungård (Tydal Venstre)

932

933

934 **Utbygging av fornybar energi og eiendomsskatt på kraftverk**

935

936 Norsk vannkraft er et viktig element i regjeringens klimapolitikk. Den utbygde vannkraften er
937 en ren og fornybar energikilde med enestående lagringsevne, og den kan tilrettelegge for
938 mer kraftutveksling med utlandet og samordning med andre energikilder i tråd med EUs
939 fornybardirektiv fram mot 2020.

940

941 En viktig del av klimapolitikken er bygging av mer fornybar energi. EU sitt fornybardirektiv
942 stiller høye krav til mer vannkraftutbygging i Norge. Både kvoteregimet for CO2 og el-
943 sertifikatordningen fra 2012 vil stimulere til mer vannkraftutbygging.

944

945 Våre innbyggere har i generasjoner tatt belastningen ved å stille vår vassdragsnatur til
946 storsamfunnets disposisjon, og er i dag beredt til å yte ytterligere naturbidrag i
947 klimapolitikkenes tjeneste.

948

949 Norge har lang tradisjon for at vannkraftutbygging er et interessefellesskap mellom
950 utbyggere og de involverte lokalsamfunn og kommuner. Bare ved at kommunene gir sin
951 tilslutning til nye utbyggingsplaner, vil Norge kunne nå fornybarmålsettingene innen 2020.
952 Eiendomsskatt er den viktigste kommunale skatteretten, og gir verdifulle skatteinntekter til
953 mer enn 300 kommuner i landet.

954

955 For eiendomsskatt på kraftverk gjeld det i dag ei særordning med minimumsverdier og
956 maksimumsverdier, som reduserer eiendomsskatten for slike anlegg. Ingen andre
957 skatteobjekt har denne avgrensinga.

958

959 Maksimumsverdien for kraftverka ble innført som ei overgangsordning fra gammelt til nytt
960 takseringsregime i 2004. Når omtrent alle kraftverk ligg over maksimumsverdiene viser det
961 at tida er inne for fjerne denne særordninga.

962

963 Grunnlaget for eiendomsskatt på kraftanlegg skal tilsvare anleggenes omsetningsverdi.
964 Frå 2003 har kraftprisene, som er grunnlaget for eiendomsskattetaksten, hvert år ligget på
965 mellom det dobbelte og tredobbelte av prisenivået før 2000. De høye kraftprisene har ført til
966 en kraftig økning i kraftverka sine overskudd. Samtidig er eiendomsskatten til kommunene
967 blitt til ei fast avgift, med stadig minkende realverdi.

968

969 Det er ikke lenger grunnlag for å benytte terskelverdiene som er i strid med lovens
970 hovedregel om at eiendomsskattetaksten skal tilsvare anleggenes omsetningsverdi.
971 Ingen andre eiendomsskatteobjekt har tilsvarende avgrensinger.

972

973 Eiendomsskatteinntekter fra kraftanleggene som gjenspeiler de reelle markedsverdiene er
974 en sentral forutsetning for å få tilslutning fra kommunene for utbygging av fornybar energi.
975 Maksverdien innebærer en forskjellsbehandling i favør av de større kraftanlegg
976 sammenlignet med andre energiproduiserende anlegg som vindkraft og småkraftanlegg.

977

977 **Framlegg nr: 18**
978 Framlegg frå Østfold Venstre

979
980

981 **Tiltak for dobbelt jernbanespor nå!**

982

983 Gjennomføringen av dobbelt jernbanespor på regiontogene bremses av
984 manglende ressurser og manglende politisk handleevne. Venstre ønsker å
985 sette ut prosjektering av dobbeltspor på internasjonalt anbud, og krever at utbyggingen av
986 dobbeltspor Oslo-Ski forseres.

987

988 Den siste vinteren har vært preget av et dårlig transporttilbud for mange
989 pendlere på regiontogene rundt Oslo. I tillegg er kapasiteten for transport av gods på
990 jernbanen altfor dårlig. Jernbanen bidrar i utgangspunktet med en viktig miljøgevinst både
991 gjennom lavere utslipp av klimagasser, og gjennom å avlaste veiene . Dagens
992 jernbanestrekninger er ikke i stand til å opprettholde et akseptabelt nivå, verken når det
993 gjelder transport av personer eller gods.

994

995 Dette problemet kan i stor grad løses med et fullstendig dobbeltspor på
996 regiontogstrekningene fra Oslo til Halden, Skien og Lillehammer. Dette er det i
997 utgangspunktet bred politisk enighet om. På tross av at problematikken har vært kjent lenge,
998 er det svært få resultater å se. For å få fart på jernbaneutbyggingen krever derfor Venstre at;

999

- 1000 • Samtlige berørte kommuner snarest tar høyde for utbygging av dobbeltspor
- 1001 • i sine kommuneplaner. Planene skal tilfredsstillende Jernbaneverkets krav til kurvatur og
- 1002 • sikkerhetsavstander.
- 1003 • Prosjektering av dobbeltspor fra settes ut på internasjonalt anbud snarest.
- 1004 • Jernbaneverket pålegges å gå i dialog med svenske myndigheter om trasévalg og
- 1005 • samordning av planer for Østfoldbanen.
- 1006 • Nytt spor Oslo S - Ski bygges ut umiddelbart.
- 1007 • Tilhørende infrastruktur for godstransport skal inkluderes i prosjekteringen.
- 1008

1008 **Framlegg nr: 19**
1009 Framlegg frå Akershus Venstre

1010
1011

1012 **Det haster med å ta nye grep i samferdselspolitikken**

1013

1014 Venstre mener at veien til en bedre samferdselspolitikk handler om å sette inn mer ressurser
1015 og å finansiere prosjekter på en mer forutsigbar og effektiv måte. Vårt vei- og jernbanenett
1016 holder ikke mål, og vi ligger lavt på de fleste sammenligninger med andre land i Europa.

1017

1018 Venstre mener dette henger sammen med den måten prosjektene vedtas på gjennom
1019 dagens Nasjonale Transport Plan (NTP) og hvordan de hittil er finansiert. Etter
1020 forvaltningsreformen er en rekke lokale og regionale veiprojekter blitt fylkenes ansvar.
1021 Dermed kan staten og rikspolitikkerne fokusere sterkere på en nasjonal infrastruktur med
1022 stamveinettet og jernbanesatsinger.

1023

1024 Venstre vil at alle statlige samferdselsprosjekter av en viss størrelse skal prosjektfinansieres,
1025 slik at prosjektene også blir attraktive for de aller største entreprenørene, også utenlandske,
1026 og slik at de kan gjennomføres raskere og mer effektivt, uavhengig av årlige bevilgninger
1027 over statsbudsjettet. Prosjektfinansiering skal dekke hele prosjektets gjennomføring, og kan
1028 gjerne organiseres i samarbeid med private aktører ved Offentlig-Privat Samarbeid (OPS),
1029 uten at dette er et krav fra Venstre.

1030

1031 Stortinget bør også åpne for at store, nasjonale samferdselsløft kan finansieres med
1032 låneopptak, for eksempel gjennom et eget infrastrukturfond, og at tilbakebetalingene sikres
1033 gjennom å binde fremtidige statsbudsjetter over inntil 50 år, slik det gjøres i vårt naboland
1034 Sverige. Alternativt må Vegdirektoratet og Jernbaneverkets utbyggingsavdelinger skilles ut
1035 som egne statsselskaper som gis mulighet for tilsvarende låneopptak. Venstre mener at
1036 man ikke skal bruke *avkastningen* fra et infrastrukturfond til samferdselsprosjekter, men at
1037 man *låner* fra fondet, og *betaler tilbake* med avdrag til fondet. Fondet blir dermed å
1038 sammenligne med det svenske Riksgäldskontoret, som har finansiert svensk samferdsel på
1039 denne måten i flere år.

1040

1041 Venstre er ikke redd for at en slik ny låneinstitusjon vil bidra til overoppheting av norsk
1042 økonomi, siden statsbudsjettene ikke behøver økes for å betjene lånene. Tvert i mot bør
1043 oppbyggingen av et infrastrukturfond skje innenfor handlingsregelen. Dermed bidrar en slik
1044 ordning både til at en større andel av oljepengebruken i fremtiden vil gå til investeringer i
1045 infrastruktur, samtidig som næringslivets konkurransekraft styrkes.

1046

1047 Venstre ønsker at disse helt vesentlige endringene i norsk samferdselspolitikk iverksettes
1048 snarest mulig, senest i forbindelse med planlegging av landets neste Nasjonale
1049 Transportplan, NTP 2014-2023. Dobbeltsporet Oslo-Ski bør være det første store
1050 infrastrukturprosjektet som lånefinansieres etter ovenstående modell.

1051

1051 **Framlegg nr: 20**
 1052 Framlegg frå Oslo Venstre

1053
 1054

1055 **Sats på jernbanen!**

1056

1057 Transport er nødvendig, forurensning og utslipp av klimagasser er en uønsket negativ effekt
 1058 av transport. Jernbanen er et forurensningsfritt transportmiddel – derfor vil Venstre at
 1059 jernbanen skal ta hovedtransporten av både gods og folk mellom de store byene.

1060

1061 I Venstres forslag til Nasjonal Transportplan (NTP) i 2009 ble det foreslått at togtiden
 1062 mellom Oslo-Bergen og Oslo-Trondheim skal ned til maksimum 4 timer innen 2020, Oslo-
 1063 Kristiansand ned til 3 timer innen 2020 og Intercity triangelet (Lillehammer, Skien, Hamar)
 1064 skal ned til 80 min innen 2020. De rødgrønne partiene stemte i mot dette.

1065

1066 For at Norge igjen skal ha togkontakt med kontinentet og koble seg opp mot det europeiske
 1067 høyhastighetsnettets må linjene til Stockholm, Gøteborg og København oppgraderes.

1068

1069 Jernbanen har en nøkkelrolle for å redusere utslippene forårsaket av dagpendlerne rundt de
 1070 store byene. Derfor må lokaljernbanenettet opprustes. I første runde vil det være nødvendig
 1071 å prioritere Bergen, Stavanger, Trondheim og Oslo for å få raskest mulig klimaeffekt fra
 1072 satsningen.

1073

1074 Oslo er navet i jernbaneinfrastrukturen og kapasiteten er sprengt, noe som får store
 1075 konsekvenser for både fjern- og nærtrafikk. Sprengt kapasitet og nedetid i Oslo fører også til
 1076 konsekvenser for togtrafikken til og fra andre deler av landet. Problemene skyldes i
 1077 hovedsak manglende vedlikehold over lengre tid. Dette har medført skitten pukk og
 1078 vannavsetninger som fører til overledning og kortslutninger. Trafikkbelastningen på
 1079 skinnegangen og mangel på finansiering har gjort vedlikehold vanskelig.

1080

1081 Nærtrafikk-satsingen rundt Oslo henger sammen med en tilsvarende satsing rundt de store
 1082 byene, i Intercity-trianglet på Østlandet og sterkt forkortede reisetider mellom Oslo og de
 1083 andre store byene i Sør-Norge.

1084

1085 Venstre krever derfor at:

- 1086 • Innfasing av Gardermobanestandard på infrastrukturen i Stor-Oslo i løpet av 5 år.
- 1087 • Igangsetting av planarbeid for nytt dobbeltspor mellom Lysaker og Oslo S så raskt som
 1088 mulig, og med ferdigstilling i løpet av ti år.
- 1089 • Reisetiden fra Oslo til endepunktene i Intercity-trianglet (Lillehammer, Halden, Skien)
 1090 kortes ned til maksimalt 80 minutter innen 2020
- 1091 • Reisetiden mellom Oslo og Bergen/Trondheim kortes ned til maksimalt fire timer, og
 1092 mellom Oslo og Kristiansand til maksimalt tre timer innen 2020
- 1093 • Oppgradering av linjene mot Stockholm og Gøteborg/København som start på en
 1094 satsing for å knytte Norge til det europeiske høyhastighetsnettets.
- 1095 • Offentlig-privat samarbeid brukes aktivt som virkemiddel for finansiering og
 1096 gjennomføring av togsatsingen
- 1097 • Jernbanesatsningen prioriteres i statsbudsjettet allerede f.o.m. 2011

1098

1098 **Framlegg nr: 21**
1099 Framlegg frå Hordaland Venstre

1100
1101

1102 **Togsatsing nå - også utenfor Østlandet!**

1103

1104 Klimakrisen forplikter oss til å prioritere samferdselsprosjekt som får flere til å reise
1105 miljøvennlig. Venstre etterlyser derfor en nasjonal togsatsing som gjør toget
1106 konkurransedyktig med fly, privatbiler og trailere. Dette vil gi store gevinster i form av bedre
1107 fremkommelighet, trafikksikkerhet, næringsutvikling og miljø.

1108

1109 Opprusting av Bergensbanen, Dovrebanen og Sørlandsbanen er ikke alternativer til et
1110 fremtidig lyntogprosjekt, men starten på en fremtidsrettet jernbane mellom Norges største
1111 byer. Enten fremtidens lyntogstrekning skal gå i nye traseer, eller basere seg på de
1112 eksisterende, vil det være behov for disse banene i lang tid fremover. Derfor må ikke
1113 visjonene om lyntog bli en unnskyldning for ikke å ruste opp regionlinjene nå, slik
1114 regjeringen og stortingsflertallet dessverre har lagt opp til i gjeldende Nasjonal Transportplan
1115 (NTP).

1116

1117 Venstre har i sitt alternative forslag til NTP vist at det er mulig å finansiere en nasjonal
1118 togsatsing som gir reisetider på 4 timer mellom Oslo – Bergen og Oslo-Trondheim, 3 timer
1119 Oslo - Kr. Sand og 80 minutter Oslo - Skien/Halden/Lillehammer. Hordaland Venstre
1120 oppfordrer nå til en nasjonal mobilisering for å kreve at disse prosjektene realiseres innen
1121 2020.

1122

1123 Det er ikke bare miljøet som vil dra fordeler av et raskere jernbanenett. Det vil også være
1124 svært viktig for næringslivet å ha et reelt alternativ til fly. Med kortere reisetider vil nok
1125 mange velge komfort fremfor kø på flyplassene. Innkorting i reisetiden vil også effektivisere
1126 godstransporten i store deler av landet.

1127

1128 Fremtidsrettede politikere brukte et helt statsbudsjett på å realisere Bergensbanen i 1909.
1129 Regjeringen lot en unik mulighet gå fra seg i klimaåret 2009 da Bergensbanen var 100 år.
1130 Men det er fortsatt mulig å realisere en nasjonal togsatsing som står ferdig innen 2020!

1131 **Framlegg nr: 22**

1132 Framlegg frå Nordland Venstre

1133

1134

1135 **Nordområdeutredningen om jernbane må også omhandle strekningen Fauske - Narvik**

1136

1137 Regjeringen har utpekt nordområdet til "Norges viktigste strategiske satsingsområde i årene som kommer". For at dette skal bli en realitet må også kommunikasjon og samferdsel

1138 som kommer". For at dette skal bli en realitet må også kommunikasjon og samferdsel

1139 prioriteres.

1140

1141 Det har i flere år vært arbeidet med prosjektet NEW-korridor, hvor næringslivet i Narvik har

1142 forsøkt å få til godstransport østover. I dette prosjektet er det foretatt analyser og beskrevet

1143 den internasjonale transportkorridoren via Nordkalotten. Dette prosjektet har vakt stor

1144 interesse i Kina og både Kinas og Norges samferdselsministre har engasjert seg i saken.

1145 Slik planen nå foreligger, vil Narvik bli et knutepunkt i godstogtrafikken mellom Kina og USA.

1146 I tillegg til Kina og Norge viser Russland, Finland og Sverige stor interesse for dette

1147 prosjektet.

1148

1149 Regjeringen skal nå sette i gang en revisjon av Nasjonal Transportplan for perioden 2014 –

1150 2020. I dette arbeidet er det tenkt tatt inn en "Nordområdeutredning for jernbane", hvor en

1151 skal se på nye jernbanestrekninger i nord. Det vil være helt sentralt for utviklingen av et godt

1152 og framtidsrettet transportsystem i Nord-Norge at jernbanestrekningen fra Fauske til Narvik

1153 inkluderes i denne Nordområdeutredningen. En slik banestrekning vil gi mulighet til å koble

1154 det nasjonale jernbanenettet til Nordkalottsam arbeidet og bidra til en framtidsrettet

1155 transportløsning for hele Nord-Norge. Med jernbaneforbindelsen fra Fauske til Narvik vil

1156 jernbanenettet i Nord-Skandinavia henge sammen og næringslivet i Nord-Norge vil i større

1157 grad nyte godt av utbyggingen som skjer i Sverige. Uten dette vil E6 mellom Fauske og

1158 Narvik representere en flaskehals som påfører alt næringsliv merkostnader i forbindelse

1159 med omlasting. Dagens E6 alene løser ikke fremtidig transportbehov ut fra planlagt økning i

1160 godsmengde på nordlandsbanen og økt godstransport med ARE-toget

1161

1162 Nordland Venstre ber kommunene i regionen og Nordland Fylkeskommunen legge press på

1163 Regjeringen slik at jernbanestrekningen Fauske – Narvik blir en del av

1164 Nordområdeutredningen for jernbane.

1165

1165 **Framlegg nr: 23**

1166 Framlegg frå Nordland Venstre

1167

1168

1169 **Transportsektorens miljøutfordringer må taes på alvor**

1170

1171 For å utvikle et transportsystem i en bærekraftig retning, der det tas hensyn til miljø, behov
1172 for mobilitet og effektivitet, krever Venstre at det satses på transportsektoren. Konkret
1173 innebærer dette:

1174

1175 Økt satsing på kunnskap:

1176 Utvikling av teknologi som gjør transportmidlene mer effektive i forhold til ressurser, drivstoff
1177 og utslipp.

1178

1179 Ta i bruk eksisterende kunnskap:

1180 Stimulere til bruk av biodiesel. Fjern avgiften på biodiesel.

1181 Bygge ut ladestasjoner for bruk av elektrisk kraft til bilparken

1182 Elektrifisering av Nordlandsbanen

1183

1184 Tilrettelegge for økt bruk av kollektivløsninger for pendlere:

1185 Intercitytriangelet må bygges ut snarest.

1186

1187 Utbedring av vegnettet.

1188 God vegstandard er god miljøpolitikk. Opprustning og utbedring av E6 gjennom hele landet
1189 må prioriteres. Ta i bruk alternative finansieringsformer som OPS og prosjektfinansiering for
1190 å fremskynde arbeidet.

1191

1192 Transport av gods:

1193 Mer fra bil til bane. Det fraktes mye fisk fra nord til sør. Ferskvaren må raskt til markedet ute
1194 i Europa. I dag fremstår godshåndteringen på Alnabru som et kritisk punkt. Satsing på
1195 utbedring av eksisterende jernbanenett på Østlandet er ikke bare god miljøpolitikk, men
1196 også god distriktpolitikk.

1197

1197 **Framlegg nr: 24**
 1198 Framlegg frå Norges Unge Venstre

1199
 1200

1201 **Flere læreplasser nå!**

1202

1203 1. oktober 2009 stod 3342 søkere til læreplass fortsatt uten tilbud. Venstres landsmøte vil ha
 1204 en offensiv politikk for lærlinger, slik at alle som ønsker læreplass skal få det. Gjennom
 1205 satsning på tilpasset opplæring, samarbeid mellom det offentlige og bedriftene og ved å tilby
 1206 økonomiske virkemidler vil Venstre sikre at flere lærlinger får tilbud om læreplass.

1207

1208 Reform 94 medførte at alle ungdommer mellom 16 og 19 år fikk lovfestet rett til
 1209 videregående opplæring. Veksten i antall læreplasser har vært stor de siste årene, og tall
 1210 tyder på at fra 65 til litt over 80 prosent av ungdommene får lærekontrakt. Flere
 1211 organisasjoner, deriblant LO og Elevorganisasjonen, har fremsatt krav om lovfestet rett til
 1212 lærlingplass. Venstre mener det vil være uaktuelt å tvinge noen til å ta inn arbeidstakere,
 1213 men vil heller bruke andre virkemidler for å stimulere bedrifter og offentlige virksomheter til å
 1214 ta inn flere lærlinger.

1215

1216 Samarbeidet mellom fylkeskommunene og partene i arbeidslivet må styrkes. Venstre vil at
 1217 partene skal inngå en forpliktende samfunnskontrakt for å sikre at alle parter tar sin del av
 1218 ansvaret: Bedriftene må tilby læreplasser, og skolene må sikre elevene en god opplæring.
 1219 Det må være lettere å inngå midlertidige arbeidsavtaler for nye lærlinger. Samtidig vil
 1220 Venstre gi et oppstarttilskudd til nye lærebedrifter. Selv om Regjeringen økte tilskuddet for
 1221 lærlinger med 4 800 kroner viser tall fra Statistisk sentralbyrå fra 2008 at forskjellen mellom
 1222 kostnaden på en elev i videregående opplæring og på tilskuddet for en lærling i bedrift for
 1223 2009 var på 22 056 kroner. Venstre vil avvikle arbeidsgiveravgiften for lærlinger, for å styrke
 1224 de økonomiske virkemidlene slik at flere får muligheten til å gå i lære.

1225

1226 Det offentlige må ta sin del av ansvaret, slik 65 prosent av norske kommuner har gjort
 1227 gjennom politiske vedtak om å ta inn et visst antall lærlinger. Spesielt viktig vil det være å
 1228 rekruttere helsearbeidere i årene som kommer. Venstre vil derfor at fylkeskommunen skal
 1229 prioritere helse- og sosialfag slik at så mange elever som mulig tilbys plass her. Samtidig må
 1230 helseforetakene pålegges å opprette læreplasser for helsefagarbeidere. Fylkeskommunene
 1231 må bidra til at opplæringskontorene fungerer godt.

1232

1233 Derfor vil Venstres landsmøte:

- 1234 • At det skal være lettere å kombinere praksis og teori gjennom hele utdanningsløpet, at
 1235 retten til tilpasset opplæring skal være reell og at søkere som ikke får læreplass skal ha
 1236 rett på skoleplass i to år i stedet for ett.
- 1237 • Kombinere samarbeid mellom fylkeskommuner og partene i arbeidslivet med en
 1238 samfunnskontrakt mellom skole og bedrifter.
- 1239 • Gi adgang for midlertidig ansettelse etter lærlingtiden.
- 1240 • Gi et oppstartstilskudd til nye lærebedrifter.
- 1241 • Øke tilskuddet for en lærling i bedrift slik at denne tilsvarende kostnaden for en elev i
 1242 videregående skole.
- 1243 • Avvikle arbeidsgiveravgiften for lærlinger.
- 1244 • At fylkeskommunen skal prioritere helse- og sosialfag samtidig som helseforetakene
 1245 pålegges å opprette læreplasser for helsefagarbeidere.

1246

1246 **Framlegg nr: 25**
 1247 Framlegg frå Norges Unge Venstre

1248
 1249
 1250 **Ungdoms vanskelige veivalg**
 1251

1252 Norges framtid avhenger ikke først og fremst av hvordan vi forvalter oljefondet, men av
 1253 hvordan vi forvalter våre menneskelige ressurser. Venstre mener at skolen ikke skal være
 1254 en oppbevaringsplass, men når en av tre ungdommer ikke fullfører videregående opplæring
 1255 i løpet av fem år, er dette et symptom på store strukturelle utfordringer i norsk skole.
 1256

1257 I følge beregninger vil en frafallsreduksjonen på 6 000 elever medføre en kostnadsreduksjon
 1258 på om lag 5 milliarder kroner hvert år. Det er åpenbart for Venstre at en reduksjon både vil
 1259 medføre økonomiske gevinster for samfunnet på sikt, og bedret livskvalitet for den enkelte.
 1260 Derfor er vi villige til å prioritere skolen, gjennom ulike tiltak som skal bedre
 1261 kompetanseoppnåelsen i videregående opplæring.
 1262

1263 Venstre er villige til å innse at grunnene til at ungdom dropper ut kan være langt flere og
 1264 langt mer sammensatte enn at man bare kan skylde på det faglige innholdet, og vi ønsker
 1265 mer oppmerksomhet rundt disse problemstillingene.
 1266

1267 16-åringer er ikke bestandig klare for å skulle stå helt alene på egne bein, og det er
 1268 særskilte utfordringer knyttet til å legge til rette for at unge uten jevnlig voksenkontakt får et
 1269 godt utdanningsløp. Statistikk viser at ungdommer som ikke bor med *både* mor og far har en
 1270 større sannsynlighet for å ikke bestå eller for å slutte i videregående opplæring. Bortvalget er
 1271 spesielt høyt i Nord-Norge, der også en større andel av elevene er borteboere. Ungdommer
 1272 som bor på hybel må derfor få tilbud om ekstra oppfølging av skolen, dersom de ønsker
 1273 dette.
 1274

1275 Å flytte hjemmefra kan for enkelte oppleves ganske ensomt og tungt til tider, spesielt i
 1276 begynnelsen av videregående. Overgangen mellom grunnskole og videregående må lettes,
 1277 gjennom obligatoriske kartleggingssamtaler ved skolestart, og gjennom bedre utveksling av
 1278 informasjon om ungdommene mellom nivåene. Venstre mener at det er behov for at det
 1279 opprettes en bredere dekning av barne- og ungdomspsykiatri med kortere ventetid i tillegg til
 1280 flere lavterskeltilbud innen psykisk helse for å fange opp dem som sliter, før det er for seint.
 1281

1282 Det er ikke akseptabelt at ungdom føler seg presset ut av skolegangen som følge av
 1283 mobbing i skolen, manglende tilbud for psykisk syke barn og ungdommer eller økonomiske
 1284 bekymringer som følge av at satsen for minstestipend har stått på stedet hvil siden 1999.
 1285 Minstestipendet bør økes, slik at økonomiske bekymringer ikke skal utgjøre en
 1286 tilleggsbelastning for dem som allerede befinner seg i en vanskelig livssituasjon. Å bygge
 1287 flere utleieboliger med husvære til en billig penge er et viktig tiltak, og man må sikre at ikke
 1288 tilbud og pris varierer for mye fra fylke til fylke.
 1289

1290 Samfunnet har anerkjent utfordringene knyttet til veiledningen elevene får på
 1291 ungdomsskolen. Det er trist og uheldig når elever velger et utdanningsløp som ikke passer,
 1292 men det er ikke til å unngå at holdninger og interesser tidvis endrer seg når man forventes å
 1293 peke ut yrkesretning for livet i såpass ung alder. Venstre vil etablere en ordning som
 1294 fungerer etter en dansk modell utprøvd i Telemark, der oppretter et tilbud til elever som
 1295 trenger et ekstra år før de går inn i videregående opplæring. Når det ordinære
 1296 utdanningsforløpet er fullført har man tilbud om å gå et ekstra år, 10. klasse, til å ta fatt på
 1297 faglige utfordringer og til personlig modning før man tar fatt på sitt videre utdanningsløp.
 1298 Ordningen med efterskoler minner om den norske folkehøyskoleordningen. Å ha en slik
 1299 utdanningsinstitusjon i Norge ville på alle måter være heldig, både for de som sliter faglig, de

1300 som er skoletrøtte, men også for at elever skal få sjansen til å modnes ett år ekstra før de tar
1301 et avgjørende veivalg eller forlater hjemmets lune rede for en hybelbeboertilværelse.

1302

1303 Derfor vil Venstre at:

- 1304 • Overgangen mellom grunnskole og videregående opplæring må lettes, gjennom
1305 obligatoriske kartleggingssamtaler ved skolestart, bedre utveksling av informasjon om
1306 ungdommene mellom nivåene.
- 1307 • Samarbeidet mellom ulike nivåer i skolen, ulike skoleeiere, foreldre, elever, næringsliv og
1308 samfunn må manifesteres sterkere enn i dag.
- 1309 • Skolene trenger flere assistenter, helsesøstere, skolebibliotekarer og rådgivere. I tillegg
1310 er godt samarbeid mellom både hjem og samfunn viktig, og man må vurdere en
1311 borteboerkontakt med ansvar for individuell oppfølging av alle borteboende elever som
1312 ønsker tilbudet.
- 1313 • Åpne for at myndige personer under utdanning skal ha adgang til å søke sosialhjelp for
1314 kortere perioder, og at minstestipendet for borteboere skal økes.
- 1315 • Styrke innsatsen mot mobbing i skolen.
- 1316 • Sikre drift, vedlikehold og opprettelse av elevhjem over statsbudsjettet.
- 1317 • Sørge for et lavterskeltilbud innen Psykisk Helse på alle Helsestasjoner for ungdom og
1318 gjennom skolehelsetjenesten
- 1319 • Fag tatt som privatist skal gi grunnlag for stipend og lån ved første gangs forsøk, og telle
1320 som realfagskompetanse når det er ønskelig.
- 1321 • Opprette en et tilbud til elever som trenger et ekstra år på å modnes eller trenger å
1322 styrkes i basisfagene før de tar et det veivalget for livet som videregående innebærer, og
1323 for å forhindre at ungdom presses til å flytte hjemmefra før de føler seg klar for det
- 1324 • Styrke frivillige organisasjoner som driver barne- og ungdomsarbeid.
- 1325

1325 **Framlegg nr: 26**
1326 Framlegg frå Liberale Studenter

1327
1328

1329 **Lytt til handlingsromsutvalget**

1330

1331 Handlingsromsutvalget sender klare utfordringer til både regjeringen og institusjonene.
1332 Venstre krever at begge parter følger oppfordringene.

1333

1334 For det første gjør utvalget det klart at institusjonene trenger økte frie midler i årene
1335 fremover. Stoltenbergregjeringen har vært kjent for å ikke kunne nedprioritere noe i sitt
1336 budsjettarbeid – med ett eneste unntak, nemlig de frie midlene til Universitetene og
1337 høyskolene. Det er en kunnskapspolitisk skandale at det eneste man har nedprioritert er
1338 kunnskapen vi skal leve av i fremtiden. Derfor har Venstre ved hver eneste mulighet bevilget
1339 mer enn regjeringen i sitt alternative statsbudsjett.

1340

1341 Samtidig påpeker Handlingsromsutvalget at institusjonene har et klart ansvar for å forvalte
1342 pengene på en bedre måte enn i dag. Det står blant annet at *"Det er en særlig utfordring å*
1343 *styrke den strategiske ledelsen og organisasjonens evne til å prioritere. Ledelsen har ansvar*
1344 *for at institusjonens og fagmiljøenes handlingsrom utnyttes."*

1345

1346 Venstre støtter denne refleksjonen. Vi mener flere institusjoner må ta en debatt om modellen
1347 med valgt ledelse er egnet når man skal gjøre tøffe prioriteringer som kan gå på tvers av det
1348 enkelte fagmiljøer ønsker. Selv om det er positivt at ledelsen har legitimitet blant alle
1349 innenfor institusjonene, kan det se ut som om det har ført til manglende evne til å drive
1350 strategisk ledelse.

1351

1352 Dersom institusjonene skal kunne ta dette ansvaret, vil man også trenge en bedre dialog
1353 mellom Kunnskapsdepartementet og institusjonene. Dette innebærer at kravene og
1354 føringene i tildelingsbrevene må bli mer overordnet, og at rapporteringskravene må
1355 forenkles og reduseres. En viktig årsak til at handlingsrommet for institusjonene forsvinner er
1356 at underfinansierte stipendiater og studieplasser spiser opp basisbevilgningene. Slik
1357 hindres institusjonene å satse målrettet tiltak for studentene tilpasses situasjonen deres
1358 på den enkelte institusjon.

1359

1359 **Framlegg nr: 27**
 1360 Framlegg frå Oslo Venstre

1361
 1362

1363 **En forskningsinnsats for fremtiden**

1364

1365 Den rødgrønne regjeringen har systematisk nedprioritert forskning og høyere utdanning i
 1366 statsbudsjettene gjennom mange år, og konsekvensen er at forskere over hele landet
 1367 melder om stadig dårligere rammevilkår for forskningen. På årets kontaktkonferanse for
 1368 universiteter og høyskoler signaliserte statsminister Jens Stoltenberg ytterligere kutt i
 1369 rammevilkårene for forskningen, med henvisning til behovet for å senke oljepengebruken i
 1370 årene som kommer. Samtidig sender USAs president Barack Obama de stikk motsatte
 1371 signalene, når han skjærer utdanning og forskning i sine budsjettkutt - som er langt tøffere
 1372 enn det den norske regjeringen står overfor.

1373

1374 Den rødgrønne regjeringen bevilger imidlertid ikke bare for lite penger, de har også for stor
 1375 tro på sentralstyrte statlige forskningssatsninger. Det som har vært av vekst i
 1376 forskningsmidler de siste årene har derfor kommet utelukkende som øremerkede og ikke
 1377 fullfinansierte tiltak. Dette har bidratt til å forverre den økonomiske situasjonen ved landets
 1378 universiteter og høyskoler. De siste års hvileskjær i universitets- og høyskolesektoren går
 1379 utover utdanningskvaliteten for landets studenter og setter den frie forskningen i fare.
 1380 De mest verdifulle svarene er gjerne svarene på spørsmålene ingen tenkte på å stille. Den
 1381 frie grunnforskningen avgjørende for store fremskritt, og Venstre ønsker derfor en økning i
 1382 de frie midlene til universiteter og høyskoler.

1383

1384 Regjeringen er også handlingslammet når det gjelder å øke næringslivets forskning. De har
 1385 kuttet i den vellykkede SkatteFUNN-ordningen, og ikke presentert nye, kraftfulle virkemidler
 1386 for å øke forskningsinnsatsen i næringslivet. Det må derfor satses mer på SkatteFUNN og
 1387 gaveforsterkningsordningen, i tillegg til at regjeringen må utvikle flere ordninger for å
 1388 belønne privat næringsliv for forskningsinnsats.

1389

1390 Derfor vil Venstre:

- 1391 • Opprettholde målet om at forskning skal utgjøre 3 % av BNP innen 2013
- 1392 • Øke basisbevilgningene til universiteter og høyskoler med en milliard kroner
- 1393 • Øke Fondet for forskning og nyskapning til 150 milliarder kroner
- 1394 • Etablere Sentre for fremragende utdanning
- 1395 • Øke de økonomiske rammebetingelsene til Senter for grunnforskning/CAS
- 1396 • Styrke SkatteFUNN-ordningen

1397

1397 **Framlegg nr: 28**
1398 Framlegg frå Oppland Venstre

1399
1400

1401 **Ungdomsskolen bør få et praktisk løp nå**

1402

1403 Regjeringen nøler med å innføre arbeidslivsfag i ungdomsskolen. Forsøk er utlyst og 230
1404 kommuner søkte. Det tyder på at tida er overmoden for å innføre et slikt fag. Likevel vil
1405 regjeringen vente til etter 2013.

1406

1407 I følge Utdanningsdirektoratet er:

1408 ”Arbeidslivsfag er et tilbud til elever på 8.trinn. Formålet er å bidra til å skape et
1409 ungdomstrinn som tar bedre hensyn til variasjon mellom elevene. Elevenes faglige
1410 motivasjon skal styrkes, samtidig som det ivaretar utviklingen av grunnleggende ferdigheter.
1411 Faget er et alternativ til fremmedspråk g norsk/samisk/engelsk fordypning. Elevene skal
1412 jobbe praktisk med arbeidsoppgaver hentet fra yrkesfaglige utdanningsprogrammer i
1413 videregående opplæring tilpasset ungdomstrinnet. Opplæringen kan foregå i tett samarbeid
1414 med lokalt arbeidsliv.”

1415

1416 Det er ingen grunn til å vente med å innføre dette tilbudet for elever med behov for en mer
1417 praktisk rettet skolehverdag. Statsråd Halvorsen bør fra høsten åpne for at arbeidslivsfag blir
1418 et tilbud på alle landets ungdomsskoler.

1419

1419 **Framlegg nr: 29**
1420 Framlegg frå Vestfold Venstre

1421
1422

1423 **Utdanningsstipend til lærerstudenter med flerspråklig bakgrunn**

1424

1425 Alle elever har krav på tilpasset undervisning, også elever med manglende
1426 norskkunnskaper. Språkproblemer gjør det vanskelig å følge med på undervisningen som
1427 blir gitt. Denne elevgruppen kan derfor fort bli tapere i skolesystemet.

1428 Dette vil igjen føre til manglende kvalifikasjoner både for arbeidslivet og for videre-og
1429 etterutdanning.

1430

1431 Norge står i fremtiden i fare for å utvikle en ny "underklasse" bestående av mennesker med
1432 innvandrerbakgrunn. Dette vil være svært uheldig for samfunnet, og man må søke løsninger
1433 for å endre på dette. Utdanning er den sikreste veien for å gi mennesker muligheten til å
1434 lykkes i dagens og fremtidens samfunn.

1435

1436 Venstre vil derfor etablere kommunale og fylkeskommunale utdanningsstipender tilknyttet
1437 lærerutdanningen, spesielt rettet mot studenter med flerspråklig bakgrunn.

1438 Stipendet skal bidra til å rekruttere flerspråklig ungdom til læreryrket. Disse lærerne er en
1439 betydelig ressurs i arbeidet med å få elever med flerspråklig bakgrunn til å lykkes i skolen.

1440 De vil også kunne bli en ressurs for språkopplæring og lese-og skriveopplæring på alle trinn
1441 i skole.

1442

1442 **Framlegg nr: 30**
1443 Framlegg frå Rogaland Venstre

1444
1445
1446 **En mer profesjonell lærerrolle**
1447

1448 Gjennom de siste tiårene har lærerrollen blitt stadig mer utvannet. Lærerne er blitt pålagt
1449 flere og flere oppgaver som ikke er knyttet til undervisningen. En stadig større del av
1450 lærernes arbeidsdag går med til oppgaver som ikke bedrer elevenes læringsutbytte. Mindre
1451 tid til undervisningsrelatert for- og etterarbeid bidrar til å avprofesjonalisere lærerne.
1452

1453 Mye tid går med til detaljert dokumentasjon av tiltak som ikke er direkte knyttet til
1454 undervisningen. Lærerne må ofte ta på seg en generell oppdragerrolle framfor lærerrollen,
1455 og et økende antall elever med alvorlige atferdsavik, krever stadig mer av lærernes tid og
1456 ressurser. Svært mange av disse oppgavene ligger utenfor lærernes kompetanseområde,
1457 men de er nødvendige for å skape et gunstig læringsmiljø.
1458

1459 Venstre mener at vi nå trenger en mer fokusert og profesjonell lærerrolle. Lærernes viktigste
1460 oppgave er å undervise. Kunnskapsløftet stiller krav om tilpasset opplæring for alle elever.
1461 Skal vi nå dette målet må vi legge til rette for at lærerne kan bruke langt mer av sin tid til
1462 undervisningsplanlegging og vurdering. Oppgaver som ikke er knyttet til undervisningen må i
1463 større grad overlates til andre fagpersoner.
1464

1465 Venstre vil at det iverksettes utprøving av ulike modeller for oppgavefordeling i skolen. Vi
1466 ønsker å fremme lokale initiativ som bidrar til øket grad av profesjonalisering av lærerrollen,
1467 og som overfører nødvendige sekundæroppgaver til andre yrkesgrupper. Slike utprøvinger
1468 bør skje både i kommunal regi og i regi av enkeltskoler.
1469

1470 Resultatene av disse prøveprosjektene må danne grunnlaget for en avbyråkratisering av
1471 lærerrollen. Lærernes ansvarsområde må avklares, og lærerne må gis skjermet tid til
1472 undervisningsrelatert for- og etterarbeid og til kompetansehevende tiltak for den enkelte
1473 lærer. Det er kun gjennom en profesjonalisering av lærerrollen at vi kan gjenreise respekten
1474 for læreren og gi våre barn en bedre skole.
1475

1475 **Framlegg nr: 31**
1476 Framlegg frå Nord-Trøndelag Venstre

1477
1478

1479 **Sats på fremtidens næringsliv!**

1480

1481 Skal Norge utvikle en grønn industri må man faktisk satse på kunnskap og innovasjon.
1482 Forskning og høyere utdanning skal ikke være en salderingspost, men er det viktigste vi kan
1483 satse på i tida som kommer.

1484

1485 Venstres landsmøte mener at kommuner, fylkeskommuner og Regjeringen nå bør etablere
1486 en storstilt satsing på kunnskap. Dette fordi kunnskap er like avgjørende for regional
1487 utvikling som veier, jernbane og fiberkabel.

1488

1489 Venstres landsmøte mener det er urovekkende at Regjeringen fortsetter sulteforingen av
1490 fremtidens næringsliv. Mindre penger til forskning og høyere utdanning vil slå negativt ut for
1491 Norge.

1492

1493 Universitetene og de regionale høgskolene gir grobunn til innovasjon i form av
1494 bedriftsetableringer og utvikling av eksisterende arbeidsliv.

1495

1496 Kunnskap skal prioriteres!

1497

1497 **Framlegg nr: 32**
 1498 Framlegg frå Troms Venstre

1499
 1500

1501 **Livslang læring for alle!**

1502

1503 Norges innbyggere er landets største ressurs. Kunnskap, kompetanse og arbeidskraft utgjør
 1504 to tredjedeler av nasjonalformuen. Utvikling av det enkelte menneskes potensial er derfor
 1505 det viktigste tiltaket for at det norske samfunnet skal ha en positiv velstandsutvikling etter
 1506 oljealderen. Venstre vil sikre at alle får utvikle seg og bidra i samfunnet, uansett alder.

1507

1508 Venstre ønsker en permanent og sammenhengende organisering av voksnes læring, slik at
 1509 "livslang læring" kan bli relevant, tilgjengelig og økonomisk overkommelig for alle gjennom
 1510 livet. Livslang læring er et uttalt satsingsområde både i Norge og i EU, men
 1511 videreutdanningstilbudene uteblir for de fleste både i offentlig og privat sektor.

1512

1513 Venstre vil for det første utvide Ungdomsretten slik at ingen blir stående uten rett til
 1514 kompetansegivende utdanning i flere år før de fyller 25. Høyt frafall i grunnleggende
 1515 utdanning vil kreve styrket innsats for karriereveiledning og ny utdanning.

1516

1517 Evalueringen av KUP (Kompetanseutviklingsprogrammet) viste at tilbudene fra de
 1518 videregående skolene og høyskolene ofte er for lite relevante for de lavest utdannede
 1519 voksne. KUP-tiltakene nådde i perioden (2000-2006) godt ut til distriktene og til
 1520 småbedriftene og industrien. Evalueringen foreslår mer permanente tiltak for fremtiden.

1521

1522 I dag er det i realiteten bare innbyggere nær høyskole- og universitetsbyer som har en viss
 1523 mulighet for å følge studier i godt voksen alder. For tilreisende voksenstudenter blir det langt
 1524 vanskeligere på grunn av bortfall av borteboerstipend og studentrabatter, samt for lave
 1525 lånegrenser i Statens lånekasse, med mindre arbeidsgiver dekker studieutgiftene. For
 1526 videreutdanninger lokalisert til distriktet må det betales relativt høy studieavgift. Den
 1527 økonomiske byrden kommer i tillegg til utfordringene etablerte voksne har ved fravær fra
 1528 jobb, omsorgsoppgaver og andre samfunnsforpliktelser. I sum motiverer ikke dette til videre
 1529 utdanning.

1530

1531 Venstre mener at bedrifter eller organisasjoner som har et definert behov og et tilstrekkelig
 1532 antall studenter, må få direkte tilgang til statlige midler for å kjøpe relevant utdanning fra
 1533 utdanningsinstitusjoner etter at en anbudskonkurranse er gjennomført. Det vil bidra til at
 1534 flere får tilgang til å studere samtidig som de jobber og ivaretar sine øvrige ansvarsområder.

1535

1536 Livslang læring vil bety at samfunnet også tilrettelegger for dem som defineres som
 1537 pensjonister. Stadig flere seniorer vil ha interesse av å delta i kompetanseutvikling for videre
 1538 arbeid, for innsats i frivilligheten eller for personlig stimulans, helse og velvære. Senioresnes
 1539 aktivitet og arbeidskraft, erfaring og kunnskap vil være til stor nytte for det framtidige
 1540 samfunnet. Venstre vil:

1541

- 1542 • Utvide Ungdomsretten, slik at den enkelte får sammenhengende rett til
- 1543 kompetanseutvikling.
- 1544 • Stimulere lavt utdannede til utdanning i voksen alder
- 1545 • Øke takten i etableringen av partnerskap for karrieresentre i alle landets fylker
- 1546 • Tilrettelegge for fortsatt kompetanseutvikling for seniorene
- 1547 • Ha et tettere samarbeid mellom næringsliv og utdanningsinstitusjoner på alle nivåer for å
- 1548 styrke læring på arbeidsplassen.
- 1549 • Ha permanente ordninger for statlig finansiering av videreutdanninger som er etterspurt
- 1550 av bedrifter eller organisasjoner i distriktene.

1551 **Framlegg nr: 33**
1552 Framlegg frå Vefsn Venstre

1553
1554

1555 **Norge trenger Folkeakademiet**

1556

1557 I 115 år har folkeakademiet vært en folkeopplysningsinstitusjon som gjennom foredrag og
1558 diskusjon har formidlet allmennyttig kunnskap og kulturforståelse. Siden opprettelsen av den
1559 første arbeiderakademi i Kristiania og stiftelsen av Folkeakademiens Landsforbund i 1905
1560 har organisasjonen vært en viktig kunnskaps- og kulturformidler. Virksomheten omfatter bl.
1561 a. konserter, utstillinger, film- og kulturkvelder, foredrag, litteratur, teater, kunst og
1562 kursvirksomhet.

1563

1564 Folkeakademiet er en kultur- og folkeopplysningsorganisasjon som har som mål å skape
1565 gode arenaer der barn, unge, voksne og eldre kan delta på meningsfulle kulturaktiviteter i
1566 lokalmiljøet der de bor. Folkeakademiet er organisert i 12 distrikt med ca. 180
1567 folkeakademier som tilsammen har flere tusen medlemmer. Organisasjonen står årlig bak
1568 mer enn 3.000 arrangementer som samler 220.000 mennesker.

1569

1570 En organisasjon med lange tradisjoner gjennomgår selvfølgelig en del forandringer.
1571 Gjennom omstillinger og fornyelser har organisasjonen vist sin vitalitet og betydning.
1572 Folkeakademiet har de siste årene vist et stort internasjonalt engasjement. Nye
1573 satsingsområder og programmer som «Se verden i øynene», «Framtiden tilhører de unge»,
1574 «Den kulturelle spaserstokken», «Fra innvandrer til medborger», m.fl. er viktige bidrag i
1575 samfunnsdebatten i dag.

1576

1577 Folkeakademiene må gis gode økonomiske rammebetingelser fra stat, fylkeskommunene og
1578 kommune for å kunne videreføre og fornye sin rolle som folkeopplyser.

1579

1579 **Framlegg nr: 34**

1580 Framlegg frå Hans Antonsen og Eva Kvelland (Agder Venstre)

1581

1582

1583 **Den norske kunnskapsbasen må bevares og utvikles**

1584

1585 Kunnskapsforlaget har varslet at Store norske leksikon vil bli avviklet som en forlagseid
 1586 tjeneste. Kunnskapsforlaget signaliserer at de er villig til å inngå en avtale med det
 1587 offentlige om vederlagsfri overdragelse av en nasjonalt faglig kvalitetssikret tjeneste. Flere
 1588 aktører, som for eksempel Fritt Ord og Sparebankstiftelsen, har allerede meldt at de er villig
 1589 til å bidra til opprettelse av en ny stiftelse. Venstre støtter planene om opprettelse av en
 1590 stiftelse for å sikre videre drift, og mener det offentlige må gi økonomisk støtte til at et
 1591 kvalitetssikret leksikon på nett kan videreføres. Det bør være en offentlig oppgave å støtte
 1592 en nasjonal kunnskapsbase som dette.

1593

1594 I over hundre år har norsk forlagsbransje sørget for nasjonale leksikonutgivelser i Norge. Til
 1595 forskjell fra de fleste andre land, har leksikon vært en kommersiell aktivitet i Norge – uten
 1596 statlig støtte. I både Sverige og Danmark har det offentlige i alle år bidratt med finansiell
 1597 støtte for sine nasjonal-encyclopedier. Eierne Aschehoug og Gyldendal hadde frem til
 1598 midten av 1990-årene stor økonomisk gevinst fra driften, men konkurransen fra gratis
 1599 innhold på internett, først og fremst Wikipedia, har gjort driften til et tapsprosjekt og gjorde at
 1600 de for ett år siden åpnet for annonsefinansiert gratis tilgang via internett. Finansieringen av
 1601 et nettbasert leksikon med direkte oppdateringer og kvalitetssikring av fagfolk, har likevel
 1602 uteblitt og viser seg nå ikke å kunne drives videre kommersielt.

1603

1604 Norge trenger et leksikon der synlige fagfolk går god for og kan stilles til ansvar for
 1605 innholdet. En slik kunnskapsbase er viktig for å kunne stille krav til gyldige og
 1606 kvalitetssikrede kilder. Det norske språksamfunnet trenger et nasjonalt leksikon både for
 1607 demokratiets, kunnskapens og språkets skyld. Wikipedia og andre frie og anonyme
 1608 nettkilder er viktige, men stiller ikke de kravene vi kan og må forvente av en nasjonal
 1609 kunnskapsbase.

1610

1611 Venstre mener:

- 1612 • at Norge trenger et nasjonalt leksikon med åpne kilder, der fagfolk går god for og står
- 1613 ansvarlige for innholdet.
- 1614 • at en stiftelse der flere aktører stiller midler til disposisjon, er en god måte å drifte et
- 1615 kvalitetssikret leksikon på nett.
- 1616 • at det offentlige må være en betydelig aktiv deltaker og bidragsyter i en slik stiftelse.

1617

1617 **Framlegg nr: 35**
 1618 Framlegg frå Akershus Venstre

1619
 1620

1621 **By- og stedsutvikling for et kreativt og nyskapende Norge**

1622

1623 Utviklingen av våre byer og steder er av stor betydning for vår egen og våre etterkommeres
 1624 opplevelse av tilhørighet og livskvalitet. Men by- og stedsutvikling handler også om å legge
 1625 forholdene bedre til rette for en mer mangfoldig næringsutvikling, økt lokal verdiskaping,
 1626 kulturaktiviteter og miljøvennlige energi- og samferdselsløsninger.

1627

1628 Skal vi lykkes, må vi åpne opp lokaldemokratiet og invitere til bred lokal deltakelse, med reell
 1629 folkelig påvirkning i våre by- og stedsutviklingsprosesser. Erfaringer fra lokale areal- og
 1630 kommuneplanprosesser hvor hele lokalsamfunnet involveres gjennom plansmier og andre
 1631 former for åpen deltakelse er entydige. Folk vil mer enn gjerne delta og bidra med
 1632 synspunkter, diskutere og påvirke hvilke rammer som skal legges for lokalsamfunnets
 1633 fremtid. Det som skal til er å gi folk en reell mulighet til å delta.

1634

1635 Venstre vil myndiggjøre borgerne og styrke folks muligheter til å forme sin egen fremtid,
 1636 både som enkeltmennesker og som deltakere i et demokratisk fellesskap. Derfor vil Venstre
 1637 også arbeide aktivt for å skape bredere og mer reell lokal deltakelse i by- og
 1638 stedsutviklingsprosesser over hele landet. Vi vil gi alle en reell mulighet til å påvirke sitt eget
 1639 lokalsamfunns fremtid.

1640

1641 Gjennom åpne by- og stedsutviklingsprosesser vil Venstre:

- 1642 • Bygge levende lokalsamfunn basert på åpne demokratiske prosesser som fanger opp
- 1643 folks behov, ønsker og forhåpninger
- 1644 • Fremme identitetsbygging og skape lokal stolthet til eget lokalsamfunn gjennom aktiv
- 1645 involvering og bred lokal medvirkning i de lokale plan- og utviklingsprosessene
- 1646 • Videreutvikle lokalsamfunnets unike kvaliteter og fremme forståelse for miljøvennlig
- 1647 arealbruk, god byggeskikk og verdsettelse av estetikk i stedsutforming
- 1648 • Fokuserer på sentrumsutvikling som skaper levende og trivelige møtesteder for
- 1649 mennesker, kultur, næringsliv og handel – flere hundremetersbyer, færre sjelløse
- 1650 shoppingsentra
- 1651 • Legge vekt på utforming av attraktive og menneskevennlige steder som inviterer til en
- 1652 mer mangfoldig og dynamisk næringsutvikling og flere kunnskapsbaserte arbeidsplasser
- 1653 • Legge til rette for at folk i større grad kan arbeide i nærheten av der de bor
- 1654 • Sikre at hensynet til sammenhengende grøntområder, grønne lunger og
- 1655 hundremeterskoger blir ivaretatt
- 1656 • Fremme økt bruk av mer miljøvennlige oppvarmings- og energiformer, samt lettere
- 1657 tilgang til gode kollektivtransport-løsninger

1658

1659 Venstre vil gå foran i arbeidet med å gjøre by- og stedsutvikling til en sterkere drivkraft for et
 1660 mer nyskapende, inkluderende og miljøvennlig samfunn.

1661

1661 **Framlegg nr: 36**
 1662 Framlegg frå Hedmark Venstre

1663
 1664

1665 **Landbruket trenger handling – ikke enda en utredning!**

1666

1667 Venstre krever at den rødgrønne regjeringen styrker landbruket gjennom aktiv handling og
 1668 ikke bruker mer tid på utredninger. Regjeringens planlagte Stortingsmelding er tap av tid.
 1669 Landbrukets mange utfordringer er velkjente og derfor trengs ingen ny stortingsmelding.

1670

1671 Venstre vil ha politisk vilje og handlekraft som sikrer landbruksnæringa bedre
 1672 inntektsmuligheter og større handlingsrom. Lave inntekter kombinert med sterke
 1673 reguleringer gjør det usikkert for nye generasjoner å overta gardsbruk. Odelslov og
 1674 konsesjonslov utgjør særlige hindringer for en rasjonell eiendomsstruktur, nye og bedre
 1675 inntektsmuligheter og interessante faglige utfordringer for bønder.

1676

1677 Venstre krever virkemidler som bidrar til at profesjonelle heltidsbønder, i samarbeide med
 1678 veiledningstjeneste og forskningsmiljøer, sørger for at landbruket bygger på solid kunnskap
 1679 som ivaretar naturgrunnlag og miljø.

1680

1681 Det må det bli lettere for folk flest å skaffe seg gardsbruk. Nytt blod vil gi nye ideer, nye
 1682 nettverk og aktive bønder forankret i god faglig motivasjon snarere enn pliktfølelse og sosialt
 1683 press. Venstre forventer at regjeringen skrinlegger arbeidet med ny stortingsmelding og
 1684 handler til beste for landbruket ved å:

1685

- 1686 • Fjerne odelsloven og delingsforbudet i jordloven
- 1687 • Gi kommunene fleksibilitet til å fastsette egne grenser for boplikt innenfor et nasjonalt regelverk
- 1688 • Intensivere forskningen for mer klimariktig husdyrhold
- 1689 • Doble bevilgningene til matprogrammet, bioenergiprogrammet og til treprogrammet
- 1690 • Øke investeringsstøtten til kapitalkrevende husdyrproduksjoner (særlig melk og kjøtt) for å sikre et produksjonsapparat i tråd med husdyrforskriftene
- 1691 • Endre alle tilskuddsordninger slik at de ikke stimulerer i miljøfiendtlig retning
- 1692 • Sikre varig vern spesielt verdifull produktiv landbruksjord.

1693

1694

1695

1695 **Framlegg nr: 37**
1696 Framlegg frå Sør-Trøndelag Venstre

1697
1698

1699 **Bedre økonomi i landbruket nå!**

1700

1701 Landbruket er ei svært viktig næring i distrikts-Noreg. Det vi ser no er ei alvorleg avskaling
1702 av bønder. Det handlar om ein ting: Økonomi. Regjeringa skryter av gode jordbruksoppgjer
1703 dei siste åra. Dei gløymer ein ting oppe i dette: Utgiftene til innkjøp av driftsmedel har auka
1704 minst så mykje! Dermed er det i beste fall eit nullspell. Skal vi framleis vera sjølforsynte med
1705 det daglege brød vi har klimatiske føresetnader for å oppfylla i Norge, må inntektene til
1706 bøndene opp! I alle kommunar ser ein no at det blir svært vanskeleg å få nye drivarar. Den
1707 dårlege rekrutteringa til landbruket er urovekkjande.

1708

1709 Tiltak som bør gjennomførast:

- 1710 • Minke forskjellen mellom inntektene i landbruket og andre yrke og næringer.
- 1711 • Gje auka investeringsstønad til dei mest kapitalkrevande husdyrproduksjonane.
- 1712 • Styrke økonomien i mjølkeproduksjonen med høgare pris på mjølk.
- 1713 • Bedre arealtilskotet for grovfôrproduksjonen.
- 1714 • Styrke økonomien for samdriftene.

1715

1716 Vi ønskjer eit aktivt landbruk i heile landet med næringsutøvarar som har hovudinntekta si
1717 frå landbruket, eit landbruk som er ein attraktiv arbeidsplass og eit landbruk som også i
1718 framtida leverer god og trygg mat.

1719

1719 **Framlegg nr: 38**
1720 Framlegg frå Troms Venstre

1721
1722

1723 **Styrk vilkårene for etablerere**

1724

1725 Venstre ser det som avgjørende at landet har en politikk som gjør det attraktivt for flere å
1726 skape sin egen bedrift med en eller flere nye arbeidsplasser. Det er spesielt viktig at unge
1727 mennesker får vilkår som gjør dem i stand til å etablere seg i tidlig arbeidsdyktig alder og
1728 realisere framtidens produkter og tjenester. Utfordringene gjelder først og fremst de sosiale
1729 og økonomiske vilkårene i startfasen, mulighetene for tidlig kapitaltilgang, og terskelen for å
1730 ansette flere i egen bedrift.

1731

1732 Det er myndighetene som setter premissene for nyskaping og kreativitet. Venstre mener at
1733 følgende tiltak vil kunne avhjelpe situasjonen for etablerere:

1734

- 1735 • Gi eneansatte i egne selskaper samme skattefradrag for innbetaling til egen
- 1736 tjenestepensjon som alle andre.
- 1737 • Likestill selvstendig næringsdrivende med arbeidstakere med hensyn til sosiale
- 1738 rettigheter ved svangerskap, fødsel og omsorg for små barn uten å øke trygdeavgiften.
- 1739 • Gi foretak ekstra bunnfradrag, slik at de små får økt overlevelsessevne.
- 1740 • Innfør et eget skattefradrag for bedrifter som driver aktiv knoppskyting og
- 1741 etablererbistand overfor startere.
- 1742 • Legg til rette for et mer fleksibelt arbeidsliv ved økt adgang til midlertidige ansettelser og
- 1743 overtid i små bedrifter, noe som styrker både arbeidstakerens og bedriftens framtidige
- 1744 muligheter.
- 1745 • Gi lån som forskudd ved tilsagn fra Innovasjon Norge siden utbetalingene kommer i
- 1746 etterkant.

1747

1747 **Framlegg nr: 39**
 1748 Framlegg frå Sagene Venstre og St. Hanshaugen Venstre

1749
 1750

1751 **Gi bedre rammer til småbedriftene**

1752

1753 Småbedrifter utgjør ryggraden i norsk næringsliv. 97 prosent av bedriftene i landet har færre
 1754 enn 20 ansatte, og 80 prosent har fem eller færre ansatte. Dette ser ofte ut til å gå både
 1755 politikere og forvaltning hus forbi. Svært mange regelendringer og reformer, som for
 1756 eksempel de nylige endringene i lovgivningen rundt sykefravær, kommer i stor grad i stand
 1757 som kompromisser mellom LO og NHO – som representerer henholdsvis arbeidstakere og
 1758 arbeidsgivere i store bedrifter. De små bedriftene blir ikke hørt.

1759

1760 Småbedrifter opplever ofte urimelige krav til dokumentasjon, inspeksjonsrunder, rapportering
 1761 og administrasjon. Det skilles i liten grad på om en bedrift har to eller 2000 ansatte, det er de
 1762 samme krav som gjelder. Dette fører til en urimelig administrativ byrde for de små, og gir
 1763 ytterligere fordeler til de store bedriftene langt ut over de markedsmessige og økonomiske
 1764 stordriftsfordelene de allerede har. Det omfattende kontroll- og dokumentasjonsregimet gjør
 1765 at mange med en drøm om å skape og videreutvikle et levebrød for seg selv og andre føler
 1766 seg mistenkeliggjort heller enn oppmuntret. Incentivene for nyskapning mangler. Venstre ser
 1767 behovet for å skille mellom krav til små og store bedrifter i mye større grad enn i dag. Dette
 1768 vil bidra til et mer mangfoldig og nyskapende næringsliv, med rom for variasjon og
 1769 kreativitet.

1770

1771 Småbedrifter utgjør livsnerven i mange lokalsamfunn over hele landet, både gjennom å
 1772 skape arbeidsplasser og gjennom å tilby et rikere servicetilbud. På små steder er dette en
 1773 langt tryggere base for bosetning og vekst enn én stor hjørnesteinsbedrift som kan forsvinne
 1774 over natten. I byene utgjør småbedriftene ofte en viktig del av et levende og variert bymiljø.
 1775 Et godt klima for småbedrifter handler derfor også om å ta vare på lokalmiljøet.

1776

1777 Venstre ønsker å gjøre det lettere for småbedriftseiere å starte, drive og videreutvikle egen
 1778 bedrift. Det bærende prinsippet må være at staten skal legge til rette for og oppmuntre til
 1779 nyskapning, heller enn å øke den allerede høye risikoen mange påtar seg ved å starte noe
 1780 nytt. Det er gjennom små bedrifter som prøver – og av og til feiler – at fremtidens næringsliv,
 1781 teknologi og tjenester utvikler seg. Gode rammevilkår for småbedrifter er fremtidsrettet
 1782 politikk.

1783

1784 Derfor vil Venstre:

- 1785 • Innføre en ny form for aksjeselskap for små bedrifter, med forenklinger i krav til
- 1786 dokumentasjon, revisjonsplikt, rapportering og inspeksjoner
- 1787 • redusere likviditetsrisikoen for små bedrifter ved å fjerne forskuddsskatt på usikre
- 1788 inntekter, fjerne arveavgiften ved generasjonsskifte og fjerne formuesskatten for bedrifter
- 1789 • opprette et uavhengig regelråd som skal jobbe for et enklere regelverk og mindre
- 1790 uforutsigbarhet i lov- og regelendringer for bedriftene
- 1791 • gjøre ansettelser for småbedrifter enklere, bl.a. ved å myke opp reglene rundt midlertidige
- 1792 stillinger og halvere arbeidsgiveravgiften for lærlinger
- 1793 • gi selvstendig næringsdrivende de samme sosiale rettighetene som arbeidstakere

1794

1795 Bakgrunn/begrunnelse:

1796 Sagene og St. Hanshaugen Venstre ønsker en ny innsats for å gjøre det enklere for små
 1797 bedrifter å drive sine forretninger, enten de driver sportsbutikk eller høyteknologisk IT-
 1798 innovasjon. I denne uttalelsen ønsker vi å sette fokus på noen av de tiltakene som
 1799 representanter fra disse ellers svært ulike bransjene er enige om at bør være høyt prioritert, i

1800 tillegg til å si noe generelt om hvorfor det er viktig å tenke på små bedrifters vilkår. Det er
1801 ikke noe galt i å være stor, men for å gjenta etter andre: Det som er bra politikk for
1802 småbedrifter er som regel bra også for de store. Politikere bør være mer opptatt av å legge
1803 til rette for de mange, og mindre opptatt av å klippe snorer og utpeke sine personlige
1804 favorittbedrifter- og bransjer til vinnere. Da kan vi sikre at mange tør å prøve slik at noen kan
1805 lykkes og gi oss både arbeidsplasser og et grunnlag for velferd i framtiden.
1806

1806 **Framlegg nr: 40**
1807 Framlegg frå Sande Venstre

1808
1809

1810 **Nedbygging av matjord**

1811

1812 Norge er et av landene i Europa med færrest områder der det er mulig å drive landbruk.
1813 Dessverre bygges stadig mer av den fruktbare jorden ned for å gjøre plass til byene som
1814 stadig vokser seg større. Dette til tross for at godt egnede arealer for matproduksjon er en
1815 mangelvare i Norge, som kun består av 3 % dyrket mark.

1816

1817 Reduksjon av nedbygging av matjord bør derfor være en prioritet når utvidelser av både by
1818 og tettsted planlegges. Venstre vil derfor jobbe aktivt for å finne alternative løsninger til
1819 utvidelser som går på bekostning av verdifulle jordbruksarealer.

1820

1821 Venstre ønsker også å jobbe aktivt for å øke bevisstheten blant folk flest om hvorfor det er
1822 viktig å bevare jordbruksarealene.

1823

1824 Venstre ønsker i første omgang å bidra til å nå det nasjonale målet for reduksjon i
1825 nedbebyggelse av dyrket mark på 50%, men har også et langsiktig mål om å gjøre Norge til
1826 best i klassen på bevaring av landbruksarealer.

1827

1827 **Framlegg nr: 41**
 1828 Framlegg frå Norges Unge Venstre og Norges Venstrekvinnelag

1829
 1830

1831 **Bedre helsesøstertilbud og bedre seksualundervisning**

1832

1833 Profesjonelle helsearbeidere i grunnskole og videregående opplæring vil bidra til en bedre
 1834 folkehelse. Venstre vil styrke seksualundervisningen og helsesøsterordningen for å motvirke
 1835 at unge mennesker får traumatiske opplevelser.

1836

1837 NOVA (Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring) rapporterer at en av tre
 1838 norske jenter mellom 10-14 år er blitt befølt mot sin vilje og 10% har vært utsatt for uønsket
 1839 samleie, ofte av gutter mellom 15-19 år. Dette er urovekkende høye tall.

1840

1841 Seksualundervisning skal gi elever grunnlag for å ha et reflektert og tolerant forhold til samliv
 1842 og seksualitet i et moderne samfunn. I kompetansemål fra Læreplanen for ungdomsskolen
 1843 er det anført at eleven skal kunne "drøfte problemstillinger knyttet til seksualitet, ulik seksuell
 1844 orientering, prevensjon, abort og seksuelt overførbare infeksjoner." Tilgjengelig profesjonelle
 1845 helsearbeidere vil være et viktig tiltak for å nå målene.

1846

1847 Venstre krever en mer offensiv satsning på helsesøsterordningen også i videregående
 1848 opplæring. Det skal minst skal være ett årsverk helsesøster per 500 elever, samme krav
 1849 som det i dag er for rådgivere. Finansieringen bør være lagt til fylkeskommunen, for å
 1850 utjevne forskjellene som i dag oppstår av ulik kommuneøkonomi. En sterk og offensiv
 1851 satsing på helsesøstre handler om å bidra til god folkehelse og vil gjøre at man i framtiden
 1852 kan bruke mindre ressurser i helsevesenet.

1853

1854 Venstre vil:

- 1855 • I større grad involvere profesjonelle helsearbeidere i skolen ved å bl.a ha minimum 1
- 1856 årsverk helsesøster per 500 elever i videregående opplæring.
- 1857 • At andelen årsverk som benyttes av elever i videregående opplæring skal finansieres av
- 1858 skoleeier.
- 1859 • At en god og relevant seksualundervisning i skolen må ta inn over seg det moderne
- 1860 samfunnet som dagens unge skal vokse opp i.
- 1861 • Ha mer fokus på grensesetting i skolens seksualundervisning
- 1862 • Gi ungdommene et mer realistisk inntrykk av seksualliv enn det som er allment
- 1863 tilgjengelig
- 1864 • Ha strengere krav til at grunnskolen prioriterer seksualundervisning
- 1865

1865 **Framlegg nr: 42**
 1866 Framlegg frå Norges Unge Venstre

1867
 1868

1869 **Romslighet og takhøyde i boligpolitikken**

1870

1871 Antall bostedsløse i Norge stiger stadig. I dag står over 6.000 uten fast bosted. Mange av
 1872 disse må sove utendørs, uavhengig av hva som står på gradestokken. Venstres landsmøte
 1873 mener dette er uverdigg, umenneskelig og uakseptabelt.

1874

1875 Det er et stort og tragisk paradoks at det ellers så omfattende velferdssamfunnet ikke fanger
 1876 opp mennesker som mangler noe så basalt som bolig. Dette er et tydelig eksempel på et
 1877 velferdssystem med grunnleggende skjevheter, et velferdssystem som ikke klarer å fange
 1878 opp de som trenger det mest.

1879

1880 Etter sosialtjenesteloven § 4-5 er sosialtjenesten i kommunene forpliktet til å finne midlertidig
 1881 husvære for dem som ikke klarer dette selv. I mange kommuner praktiseres imidlertid denne
 1882 plikten uten hensyn til kvalitet og spesielle utfordringer hos den enkelte.

1883

1884 Mange bostedsløse med rusavhengighet bruker store deler av dagene på jakt etter
 1885 rusmidler. Disse er ofte prisgitt tilfeldigheter, og kan derfor ikke forholde seg til strenge
 1886 åpningstider ved mange av de overnattingstilbudene som tilbys dem. Mange hospitser o.l. er
 1887 dessuten preget av uro, vold og en overhengende fare for å bli frastjålet livsnødvendige
 1888 eiendeler. Samtidig stilles det flere steder paradoksale krav om rusfrihet for å få innpass på
 1889 overnattingstilbudene.

1890

1891 På denne bakgrunn mener Venstre at sosialtjenesteloven ikke bare skal gi plikter til
 1892 kommunene, men også rettigheter til hver enkelt bruker – med en kvalitativ minstestandard
 1893 som overgår den vi i dag ser alt for mange steder.

1894

1895 Et annet stort problem er mangel på ettervern og mer permanente bostedsløsninger. Og der
 1896 permanente boliger først realiseres, møtes prosjektene ofte med motstand fra lokalmiljøene.
 1897 Venstre mener at kommunene som primær plan- og bygningsmyndighet må legge større
 1898 vekt på hensynet til de bostedsløse når slike beslutninger skal tas.

1899

1900 Et tredje stort problem for mange bostedsløse er at de føler seg som kasteballer i systemet.
 1901 Dette henger tett sammen med at bostedsløse som regel også har et stort behov for hjelp i
 1902 forbindelse med sykdom og sosiale problemer. Venstre mener at disse tilbudene må samles
 1903 på ett sted, noe som bør skje som ledd i en forvaltningsreform der større og sterkere
 1904 kommuner får ansvar for en betydelig større del av de aktuelle tilbudene.

1905

1906 På denne måten vil hver enkelt kunne få en mer individuell tilnærming, noe som vil sikre et
 1907 bedre og mer helhetlig tilbud både når det gjelder bostedsløshet og andre sosiale
 1908 utfordringer.

1909

1909 **Framlegg nr: 43**
 1910 Framlegg frå Norges Unge Venstre

1911
 1912

1913 **Sykefraværet må ned**

1914

1915 Norge har et for høyt sykefravær. Det høye sykefraværet koster samfunnet enorme summer
 1916 som kunne vært brukt på viktige samfunnsoppgaver. I tillegg er det en for stor andel av de
 1917 som blir langtidssykemeldte som etter hvert havner utenfor arbeidsmarkedet. Å redusere
 1918 langtidssykefraværet ved at folk kommer seg raskere tilbake i jobb er noe av det viktigste
 1919 man kan gjøre for å få et inkluderende arbeidsliv.

1920

1921 Venstre er skuffet over at regjeringen nylig bestemte seg for å videreføre avtalen for
 1922 inkluderende arbeidsliv uten tilstrekkelig nye tiltak for å få ned sykefraværet. Avtalen har til
 1923 nå tydelig feilet i å redusere både det langsiktige og kortsiktige sykefraværet, og betydelig
 1924 endringer i sykelønnsordningen må til for å nå målene som er satt.

1925

1926 Venstre er positive til økt bruk av gradert sykemelding. Der gradert sykemelding ikke er
 1927 mulig, og det ikke er sannsynlig at arbeidstakeren kan komme tilbake i den gamle jobben
 1928 innen rimelig tid, må yrkesrettet attføring iverksettes allerede etter tre måneder heller enn
 1929 etter ett år som i dag. Dermed kan sykemeldte finne et nytt yrke eller nye arbeidsoppgaver
 1930 de kan mestre, heller enn å falle helt ut av arbeidsmarkedet. Et godt arbeidsmiljø er også
 1931 avgjørende for å redusere sykefraværet. Derfor er det viktig at de tiltakene fra IA-avtalen
 1932 som har hatt effekt videreføres og videreutvikles. For å få et bedre samarbeid mellom
 1933 arbeidsgiver, arbeidstager, NAV og fastlege må arbeidslivssentrene styrkes.

1934

1935 Det er i dag stor variasjon mellom fastleger i hvor lenge man sykemelder, og i bruken av
 1936 alternativer til full sykemeldinger. Fastleger må gis hjelp og skoleing i å ta riktige
 1937 avgjørelser. Veiledende sykemeldingsperioder tilpasset diagnose og yrke er et godt
 1938 virkemiddel. Leger bør bli informert når deres sykemeldingspraksis avviker i stor grad fra det
 1939 som er vanlig. Man må også fjerne fastlegers incentiver til å tilfredsstille pasienters krav om
 1940 sykemelding ved å redusere stykkprisfinansieringen i fastlegeordningen. Antall spesialister
 1941 med rett til å sykemelde må reduseres for å ansvarliggjøre fastlegen.

1942

1943 Dersom IA-avtalen ikke gir resultater i løpet av den kommende avtaleperioden mener
 1944 Venstre at man må gå hardere til verks, blant annet ved å endre kompensasjonsgraden i
 1945 sykelønnsordningen til 80 % i sykeperiodne og gi et utvidet medfinansieringsansvar for
 1946 arbeidsgiverne. For at dette ikke skal skade små og mellomstore bedrifter må
 1947 arbeidsgiverne kompenseres for dette gjennom redusert arbeidsgiveravgift. Små bedrifter
 1948 må også skjermes mot en del av rapporteringskravene som eksisterer i dagens ordning.
 1949 Regjeringens ekspertgruppe har selv påpekt at sterkere økonomiske incentiver er et tiltak
 1950 som virker for å redusere fraværet.

1951

1952 Det er viktig at det er en balanse og sammenheng mellom forskjellige velferdsordninger, så
 1953 de med størst behov får mest hjelp. Venstre mener det er galt at Folketrygden er veldig mye
 1954 mer generøs mot folk som er sykmeldte og dermed har en midlertidig nedsatt arbeidsevne,
 1955 enn mot folk som er uføretrygdet og dermed har en permanent nedsatt arbeidsevne.
 1956 Innsparingene fra å redusere kompensasjonsgraden i sykelønnsordningen må derfor delvis
 1957 brukes på å bedre kårene for personer på uføretrygd.

1958

1958 **Framlegg nr: 44**
 1959 Framlegg frå Liberale Studenter

1960
 1961

1962 **Legg ned turnusordningen**

1963

1964 Venstre støtter helsedirektoratets forslag om å legge ned turnusordningen for leger. Ved
 1965 årets turnusvalg var det over 900 studenter på under 400 plasser, og det er uholdbart at de
 1966 resterende må vente et halvt år på å få praktisert utdannelsen de akkurat har gjennomført.

1967

1968 Helsedirektoratet foreslår at dagens turnusordning skal erstattes med en toårig
 1969 "begynnertjeneste", som må fullføres før man kan arbeide som selvstendig lege. I denne
 1970 tjenesten vil man ha krav på ekstra oppfølging fra erfarne leger, samtidig som disse årene
 1971 kan brukes som en del av spesialiseringen som de aller fleste gjennomfører senere. Dette vil
 1972 sørge for at de ferske legene fortsatt vil få behov for oppfølgingen de trenger i starten,
 1973 samtidig som de tidligere vil bli ferdig med spesialisering. Det første er bra for å sørg for at
 1974 alle får forsvarlig helsehjelp, selv om legen er nyutdannet. Det andre vil sørge for at
 1975 helsevesenet tidligere får arbeidskraft med spesialisert kompetanse, noe det stilles stadig
 1976 større krav til i et høyspesialisert helsevesen.

1977

1978 Flere har ytret bekymring for at det vil bli vanskeligere for mindre distrikter å tiltrekke seg
 1979 yngre leger. Venstre er enig i at det vil være stort press på "nybegynnerstillingene" i de mest
 1980 sentrale områdene. Imidlertid vil det gjøre at nyutdannede leger vil bli nødt til å flytte ut fra
 1981 sentrale områder for å få seg jobb. Alt tyder på at det er bedre å ha jobb som lege i
 1982 Finnmark enn å gå rundt som arbeidsløs i Oslo. Allerede i dag er det mange som søker
 1983 særplass i Finnmark og Sogn og Fjordane for å være sikret turnusplass etter endt
 1984 opplæring.

1985

1986 Venstre mener også det er mer rettferdig med en søknadsprosess som Helsedirektoratet
 1987 legger opp til enn dagens loddtrekning. Det er ingen grunn til at ferdige legestudenter skal
 1988 ha annerledes jobbsøkerprosess enn andre yrkesgrupper. Sånn sett sikrer forslaget fra
 1989 Helsedirektoratet at antatt egnethet er viktigere enn flaks når man søker jobb etter studiet.

1990

1990 **Framlegg nr: 45**
 1991 Framlegg frå Østfold Venstre

1992
 1993

1994 **Bekjemp narkotika, ikke narkotikaavhengige!**

1995

1996 Den såkalte "krigen mot narkotika" har i realiteten blitt en krig mot narkotikaavhengige, med
 1997 kriminalisering og moralisme som viktigste våpen. Samtidig har organiserte kriminelle tjent
 1998 store penger på andres lidelse. Østfold Venstre har fått nok, og vil se på alternativer til
 1999 dagens politikk. Et skritt i riktig retning vil være å avkriminalisere bruk etter Portugal-
 2000 modellen.

2001

2002 Narkotikaavhengighet er en sykdom, men i realiteten har ikke narkotikaavhengige samme
 2003 tilgang til helse- og sosialtjenester som andre syke. Spillavhengige, alkoholavhengige og
 2004 mennesker som lider av andre sykdommer blir primært møtt av helsevesenet,
 2005 men narkotikaavhengige blir møtt med bortvisning, bøtlegging, fengsling og kriminalisering.
 2006 Dette er et stort og tragisk paradoks som igjen fører til at narkotikaavhengige marginaliseres
 2007 og mister reelt rettsvern, samtidig som avhengigheten tiltar før helsevesenet kommer på
 2008 banen. Kriminaliseringen av narkotikabrukere fører til marginalisering av allerede
 2009 vanskeligstilte grupper, og virker som en hindring for å søke hjelp mot avhengighet og andre
 2010 helseproblemer.

2011

2012 Østfold Venstre mener at narkotikaavhengige må få reelt rettsvern, god tilgang til adekvat
 2013 helsehjelp og bli ansett som pasienter istedenfor kriminelle. Dette underbygges også av
 2014 hensynet til konsekventhet i rettsystemet. Kombinert med en kraftig opprustning av
 2015 rusomsorgen og bekjempelse av behandlingsskøer vil avkriminalisering dessuten medføre at
 2016 færre opplever narkotikarelatert kriminalitet som tjenlig. Eksempelvis vil smugling og salg av
 2017 narkotika bli mindre lukrativt. Denne politikken vil altså føre til mindre omsetning og bruk –
 2018 altså en sterk og positiv kontrast til dagens utvikling.

2019

2020 Disse erfaringene har gjort seg gjeldende over hele verden. I Argentina, Belgia, deler av
 2021 Australia, Brazil, Chile, Colombia, Tsjekkia, Tyskland, Mexico, Nederland, Peru, Uruguay og
 2022 Venezuela har man delvis, eller helt avkriminalisert bruk av et eller flere rusmidler uten at det
 2023 kan vises å ha hatt en negativ effekt. I Portugal har de gått lengre, og har avkriminalisert
 2024 besittelse av brukerdoser for alle narkotiske stoffer. Narkotiske stoffer kan konfiskeres av
 2025 politiet, og brukere kan bli pålagt å møte opp til et intervju for å avgjøre om han skal gis
 2026 behandling for avhengighet. Siden denne loven ble vedtatt har narkotikabruk blant ungdom
 2027 gått ned, HIV-smitte blant rusmisbrukere har blitt redusert, overdosedødsfall har blitt mer
 2028 enn halvert, og antall rusmisbrukere som oppsøker helsemyndigheter for behandling doblet
 2029 seg i følge en rapport fra Cato Institute og andre undersøkelser. Dette er en politikk Norge
 2030 bør prøve.

2031

2032 Det har aldri eksistert et rusfritt samfunn så lenge det har eksistert mennesker på jorden, og
 2033 forbudspolitikken vi har ført det siste halve århundret har virket mot sin hensikt. Det rusfrie
 2034 samfunnet er en illusjon. Østfold Venstre mener tiden er inne for å se på andre løsninger og
 2035 tilnærminger til narkotika. Det er på tide å avkriminalisere narkotikabruk.

2036

2036 **Framlegg nr: 46**
2037 Framlegg frå Hordaland Venstre

2038
2039

2040 **Bekjemp narkotika, ikke narkotikaavhengige**

2041

2042 Den såkalte "krigen mot narkotika" har i realiteten blitt en krig mot narkotikaavhengige, med
2043 kriminalisering og moralisme som viktigste våpen. Samtidig har organiserte kriminelle tjent
2044 store penger på andres lidelse. Venstre ønsker alternativer til dagens politikk. Et skritt i riktig
2045 retning vil være å avkriminalisere narkotikaavhengige.

2046

2047 Narkotiske stoffer som blir oppdaget skal konfiskeres av politiet, og brukerne skal kunne
2048 pålegges å møte opp til intervju for å avgjøre behov for behandling og oppfølging. Siden
2049 Portugal innførte lignende lovgivning på dette området, har narkotikabruk blant ungdom gått
2050 ned. HIV-smitte og overdosedødsfall er kraftig redusert, og man har sett en kraftig økning i
2051 antall rusavhengige som kontakter helsemyndighetene.

2052

2053 Narkotikaavhengighet er en sykdom, men i realiteten har ikke narkotikaavhengige samme
2054 tilgang til helse- og sosialtjenester som andre syke. Spillavhengige, alkoholavhengige og
2055 mennesker som lider av andre sykdommer blir primært møtt av helsevesenet, mens
2056 narkotikaavhengige blir i stor grad møtt med bortvisning, bøtelegging, fengsling og
2057 kriminalisering. Dette er et stort og tragisk paradoks som igjen fører til at narkotikaavhengige
2058 marginaliseres og mister reelt rettsvern, samtidig som avhengigheten tiltar før helsevesenet
2059 kommer på banen. Kriminaliseringen av narkotikabrukere fører til marginalisering av allerede
2060 vanskeligstilte grupper, og virker som en hindring for å søke hjelp mot avhengighet og andre
2061 helseproblemer.

2062

2063 Venstre mener at narkotikaavhengige må få rett på reelt rettsvern og tilgang på adekvat og
2064 tilstrekkelig helsehjelp. Rusavhengige må behandles som pasienter, ikke som kriminelle.
2065 Dette, kombinert med kraftig opprustning av rusomsorgen og bekjempelse av
2066 behandlingsskøer, vil føre til mye bedre kår for våre medmennesker.

2067

2068 Venstre mener tiden er inne for å se på andre løsninger og tilnærminger til narkotika.
2069 Narkotikaavhengige må få hjelp, ikke straff.

2070

2070 **Framlegg nr: 47**
2071 Framlegg frå Sogn og Fjordane Venstre

2072
2073

2074 **Eit krafttak for rusomsorga**

2075

2076 Narkotikaavhengigheit er ein sjukdom, men i realiteten har ikkje narkotikaavhengige same
2077 tilgong til helse- og sosialtenester som andre sjuke. Spelavhengige, alkoholavhengige og
2078 menneske som lid av andre sjukdommar vert primært møtte av helsevesenet, medan
2079 narkotikaavhengige risikerer bøtelegging, fengsling og kriminalisering. Dette er eit stort og
2080 tragisk paradoks, som fører til at narkotikaavhengige vert marginaliserte og mistar reelt
2081 rettsvern, samstundes som avhengigheita eskalerer før helsevesenet kjem på bana. Denne
2082 marginaliseringa av allereie vanskelegstilte grupper kan verke som ei hindring for å søkje
2083 hjelp mot avhengigheit og andre helseproblem.

2084

2085 Sidan Portugal i 2001 gjekk inn for at erverv, bruk og oppbevaring av brukardosar ikkje skal
2086 vere straffbart, har bruken av dei aller fleste narkotiske stoff gått ned – ikkje minst blant
2087 ungdom. I tillegg har talet på HIV-smitta og overdosedødsfall vorte kraftig redusert, og ein
2088 ser at langt fleire narkotikaavhengige oppsøker helsehjelp. At narkotikaavhengigheit ikkje
2089 skal vere straffbart vart tilrådd av den norske straffelovkommisjonen allereie i 2002, og
2090 Venstre meiner at Noreg no bør følgje dette opp gjennom å ta i bruk Portugal-modellen.
2091 Med denne tilnærminga vil ein framleis kunne gje ut administrative bøter, og brukarar kan
2092 påleggjast å oppsøke behandling. Det avgjerande er likevel at den narkotikaavhengige vert
2093 møtt med helsehjelp – ikkje straff.

2094

2094 **Framlegg nr: 48**
2095 Framlegg frå Møre og Romsdal Venstre

2096
2097

2098 **Eldreomsorg og velferd**

2099

2100 En betydelig økning i antall eldre i befolkningen vil i fremtiden gjøre at vi står overfor en
2101 formidabel utfordring med å greie og etablere et tilfredsstillende kvalitetsnivå på
2102 velferdstjenestene i kommunene.

2103

2104 Venstre sin politikk har som utgangspunkt at denne utfordringen skal løses gjennom offentlig
2105 finansierte velferdsordninger for alle. Det aller viktigste for Venstre er å sikre hjelp til de som
2106 trenger det mest.

2107

2108 I dag har mange i Norge gode materielle vilkår, og av disse er det mange som kan og
2109 ønsker å kjøpe velferdstjenester privat.

2110

2111 Venstre mener at det må skje en styrking av muligheten for private velferdstjenester. En
2112 øking av kapasiteten totalt ved supplement fra private løsninger, vil heve kapasiteten i det
2113 offentlige tilbudet. Dette er nødvendig for å gjøre tilbudet så godt som mulig for dem som
2114 trenger det mest.

2115

2115 **Framlegg nr: 49**

2116 Framlegg frå Nord-Trøndelag Venstre

2117

2118

2119 **Sykehusstilbudet er av avgjørende betydning for velferden vår.**

2120

2121 Mange steder i Norge er det store avstander, som medfører at det alt i dag er svært lang
2122 avstand for en del av innbyggerne fram til nærmeste sykehus.

2123

2124 For å sikre trygge leveforhold i alle deler av et fylket, er det av avgjørende betydning at
2125 avstanden til akuttmottak og et fullverdig fødetilbud ikke økes. Det vil være svært negativt for
2126 muligheten til å få ungdom til å etablere seg i distriktene, dersom de ikke kan føle trygghet
2127 for at et fullverdig sykehusstilbud er innenfor rekkevidde.

2128

2129 Venstres landsmøte krever derfor at det videreføres et fullverdige akutttilbud og
2130 fødeavdeling, ved sykehusene i Norge.

2131

2131 **Framlegg nr: 50**
2132 Framlegg frå Finnmark Venstre

2133
2134

2135 **Konsekvensutredning og samfunnsøkonomisk analyse av sykehusstrukturen i**
2136 **Finnmark**

2137

2138 Helse Nord planlegger å investere 2 milliarder kroner på å bygge opp to nye sykehusbygg i
2139 Finnmark, i Hammerfest og Kirkenes. Venstres Landsmøte krever at helseforetaket foretar
2140 en uhildet konsekvensutredning og samfunnsøkonomisk analyse før en slik stor investering
2141 finner sted, for å sikre best mulig utnyttelse av fellesskapets midler.

2142

2143 Helse Nord har vedtatt å ruste opp dagens to sykehus i Finnmark, ved å bygge opp to nye
2144 sykehus i Hammerfest og Kirkenes. Dette uten å foreta en analyse av fremtidens behov for
2145 sykehustjenester og befolkningsutvikling i Finnmark. Regjeringas uttalte mål med helse- og
2146 omsorgstjenester er at pasienten skal være i sentrum, og å gi befolkningen et likeverdig
2147 tilbud til sykehustjenester.

2148

2149 Dagens sykehusstruktur i Finnmark ble lagt på 50-tallet, og befolkningsmønsteret og
2150 behovet for sykehustjenester har endre seg radikalt siden da. Fylkets største og tettest
2151 befolkede kommune Alta, har med Loppa og Kautokeino kommuner ca. 25000 innbyggere
2152 som i dag står uten akuttinntak og fødeavdeling i akseptabel nærhet. I fremtiden vil hver 3.
2153 Finnmarking bo i Alta kommune, likevel har ikke Helse Nord satt av en eneste
2154 investeringskrone til sykehustjenester i neste planperiode, men følger blindt Soria Morias
2155 erklæring om å holde fast ved dagens sykehusstruktur.

2156

2157 Finansdepartementet stiller krav til samfunnsøkonomiske analyser før store offentlige
2158 investeringer finner sted. Dette må også gjelde investeringer innenfor helsesektoren, slik at
2159 en sikrer seg en sykehusstruktur og tilbud som er det beste for fremtidens behov.

2160

2161 Krav til gjennomføring av samfunnsøkonomiske analyser er forankret i Utredningsinstruksen,
2162 som henvender seg til alle departementer og underliggende virksomheter. Formålet er å sikre
2163 god forberedelse og styring av offentlige ressurser.

2164

2165 En igangsetting av investeringer i to nye sykehusbygg i Finnmark, uten en
2166 samfunnsøkonomisk analyse og konsekvensutredning vil være uansvarlig forvaltning av
2167 offentlige midler og ikke sette pasienten i sentrum.

2168

2168 **Framlegg nr: 51**
2169 Framlegg frå Oppland Venstre

2170
2171

2172 **Kommunereform**

2173

2174 Mens vi venter på at regjeringen skal innfri valgløfter – så stenges grendeskoler,
2175 eldreomsorgen er pressa og underskudd preger mange kommuneregnskap.

2176

2177 For 5 år siden ble vi lovet skinnende kommuner, nå sitter mange kommunepolitikere å
2178 bruker all tid på innsparing. Det går utover grendeskoler, leirskoleturer og kulturskoletilbud.
2179 Slik sett har vi fått en kjedligere og mindre fargerik skole. Tall fra utdanningsorganisasjonen
2180 viser at vi ikke har fått færre elever på lærer, men at vi har fått en mer byråkratisk skole.

2181

2182 Venstre mener at kommunene burde fått mer oppgaver og mer penger til å løse de. Vi
2183 ønsker en kommunereform der flere oppgaver løses nærmere innbyggeren. Mye av den
2184 behandlingen som gamle folk må reise langt til sjukehus for å få, kunne vært gitt i
2185 hjemmekommunen. Da må regjeringen være modige og ta grep på utviklingen slik man
2186 gjorde i Danmark. Det å flytte mer ansvar for helse og rehabilitering til kommunene vil utløse
2187 en kreativitet og en dugnad som vi nå ikke bruker.

2188

2189 Mens vi venter på nye signaler om finansiering av samhandlingsreformen vil Venstre at man
2190 starter arbeidet med en kommunereform.

2191

2191 **Framlegg nr: 52**
 2192 Framlegg frå Rogaland Venstre

2193
 2194

2195 **Venstre vil ha en tillitsreform i offentlig sektor**

2196

2197 Staten kommer stadig med detaljerte regler for offentlige virksomheter, krav til rapportering
 2198 og dokumentasjon og tilsyn og kontroll med om reglene følges. Dette fører til at lærere,
 2199 helsepersonell og andre offentlig tilsatte må bruke mer og mer tid på administrasjon heller
 2200 enn på å yte tjenester.

2201

2202 Venstre mener at tiden nå er inne for en tillitsreform i offentlig sektor i Norge. Det er ikke nok
 2203 å kutte ut noen regler eller fjerne et og annet rapporteringsskjema. Vi må endre selve
 2204 styringsfilosofien. Utgangspunktet for statlig styring bør være tillit til at innbyggerne,
 2205 lokalpolitikere og offentlig tilsatte selv kan komme fram til gode lokale løsninger, uten statlig
 2206 detaljstyring.

2207

2208 Vi bør ha tillit til at innbyggerne gjennom sine lokale folkevalgte bedre enn staten kan
 2209 fastsette fornuftige mål og føringer for virksomhetenes tjenestetilbud. Dette forutsetter stor
 2210 lokalt handlefrihet, hvor avgjørelsene fattes så nært som mulig de det gjelder.

2211

2212 Vi bør ha tillit til at de tilsatte ved virksomhetene bedre enn staten kan finne gode løsninger
 2213 for den enkelte brukeren. De tilsatte bør få velge de beste løsningene for den enkelte
 2214 brukeren heller enn standardiserte løsninger fra statlige rundskriv.

2215

2216 Vi bør ha tillit til at brukerne selv bedre enn staten kan bidra til et godt tjenestetilbud i
 2217 samhandling med virksomhetene. En tilpasning av tjenestene til den enkelte brukers behov
 2218 gir bedre tjenester enn standardiserte tjenester til alle.

2219

2220 En gjennomgripende tillitsreform forutsetter en kommunestruktur med sterke kommuner. Det
 2221 voksende gapet mellom dagens kommunestruktur og samfunnsutvikling er en viktig årsak til
 2222 at det lokale selvstyret har tapt terreng i forhold til statlig sentraldirigering. Sterke kommuner
 2223 kan og bør gis tillit til å løse viktige offentlige oppgaver.

2224

2225 En tillitsreform må omfatte en grunnlovsfesting av det lokale selvstyre. Den enkelte borger
 2226 bør ha størst mulig deltakelse i og innflytelse på avgjørelser som gjelder den enkelte. En
 2227 grunnlovsfesting vil anerkjenne dette og verne lokaldemokratiet mot unødvendig statlig
 2228 detaljstyring.

2229

2230 En endring av statens styringsfilosofi krever en helhetlig tilnærming for å lykkes. Venstre ber
 2231 derfor regjeringen om å sette ned et utvalg som går kritisk gjennom staten bruk av
 2232 styringsverktøy overfor lokalforvaltningen. Utvalget bør ut fra en slik gjennomgang komme
 2233 med forslag til hvordan staten bør styre på grunnlag av tillit heller enn mistillit til gode lokale
 2234 løsninger.

2235

2235 **Framlegg nr: 53**
 2236 Framlegg frå Sør-Trøndelag Venstre

2237
 2238

2239 **Et sterkere lokaldemokrati**

2240

2241 Venstre vil styrke det lokale selvstyret ved å flytte makt nedover fra staten til
 2242 lokaldemokratiet, og på den måten gi folk økt innflytelse over egen hverdag. Venstre har
 2243 tidligere tatt til orde for at vi trenger endringer i kommunestrukturen, men selv uten en reform
 2244 av kommunestrukturen, er det mulig å flytte flere oppgaver over fra stat til kommune. Særlig
 2245 gjelder dette de større kommunene som også fungerer som regionsenter.

2246

2247 Dessverre ser vi at mange oppgaver som i dag er kommunenes, i stadig større grad blir
 2248 gjenstand for statlig overstyring i form av lovbestemmelser eller øremerking av midler. Et
 2249 eksempel på dette er barnehagereformen, som bestemmer hvor høy foreldrebetalingen i det
 2250 kommunale velferdstilbudet som barnehagen er, kan være. Et annet eksempel er at man i
 2251 statsbudsjettet øremerket midler til leksehjelp i stedet for at kommunene fritt kan disponere
 2252 disse midlene selv til det formålet de mener er viktigst, for eksempel økt lærertetthet. Et
 2253 tredje eksempel, som særlig gjelder de store regionsentrene, er at kommunene er forpliktet
 2254 til å følge opp statlige bevilgninger til kulturinstitusjoner i regionene. Dette binder opp store
 2255 midler i kulturbudsjettene, og gir lokalpolitikere mindre handlingsrom til å foreta lokale
 2256 prioriteringer.

2257

2258 Kommunene er best på å legge til rette for tjenester for innbyggerne. Ved flere anledninger
 2259 de siste årene har man gjennomført vellykkede prøveordninger hvor statlige og
 2260 fylkeskommunale oppgaver har blitt delegert til kommunene. Eksempler på viktige
 2261 samfunnsoppgaver som har vært gjenstand for slike prøveordninger er kollektivtrafikken og
 2262 barnevernet. Det er positivt at vi har slike prøveordninger, men dessverre ser vi at nesten
 2263 konsekvent etter meget godt gjennomførte prøveordninger, så blir oppgavene på nytt igjen
 2264 flyttet fra kommunene. Dette er frustrerende for både kommunalt ansatte,
 2265 kommunepolitikere og ikke minst kommunens innbyggere, som opplever at tjenestene blir
 2266 dårligere, og avstanden til besluttsende organer blir igjen lang og tungvint.

2267

2268 Venstre vil:

- 2269 • At kommunene får rett til å velge å få all finansiering fra staten som frie midler, uten
- 2270 øremerking.
- 2271 • At staten skal forplikte seg til å overføre flere offentlige oppgaver til kommunene, for
- 2272 eksempel som et resultat av vellykkede prøveordninger. Blant oppgaver som kan
- 2273 desentraliseres er barnevern, rusomsorg, rehabilitering, forebyggende helsearbeid,
- 2274 kultur og kollektivtrafikk.

2275

2275 **Framlegg nr: 54**
2276 Framlegg frå Norges Unge Venstre

2277
2278

2279 **Innfør røddagskonto**

2280

2281 I et flerkulturelt og flerreligiøst samfunn vil ulike mennesker ha ulike oppfatninger om hvilke
2282 dager som er hellige. Likevel er røde dager i Norge fastlagt ut fra én kultur og én religion sitt
2283 syn. Venstre vil innføre en nøytral ordning med en egen røddagskonto, slik at alle kan delta
2284 fullt og fritt på de helligdager de måtte ønske å markere.

2285

2286 Venstres landsmøte mener at det må være opp til den enkelte arbeidstager å disponere sin
2287 røddagskonto fritt. Når man på forhånd har klargjort overfor arbeidsgiver hvilke helligdager
2288 man ønsker å markere, skal de samme reglene gjelde for disse dagene som de reglene man
2289 i dag har fastsatt for å regulere røde dager i kalenderen. Arbeidsgiver må likevel ha mulighet
2290 til å pålegge ansatte å ta ut ferie på dager som en vesentlig del av arbeidsstokken har
2291 definert som røddag.

2292

2293 En ordning med røddagskonto vil være en viktig styrking av Norge som et flerkulturelt og
2294 flerreligiøst samfunn, og vil i tillegg være en kjærkommen ordning for mange familier som
2295 ønsker å markere helligdager sammen. I så måte vil ordningen bidra til å øke toleransen,
2296 styrke familielivet og fremme religionsfriheten i Norge.

2297

2297 **Framlegg nr: 55**
 2298 Framlegg frå Akershus Venstre

2299
 2300

2301 **Barns rett til personvern må styrkes i den digitale hverdagen**

2302

2303 Mange krefter i samfunnsutviklingen er med på å true vår rett til privatliv og personvern. I
 2304 kampen for et sterkere personvern må vi ikke glemme barna. Barn er mer sårbare enn
 2305 voksne, og dagens personopplysningslov inneholder heller ingen særlige reguleringer av
 2306 mindreåriges personvern. Det spesielle med barns sårbarhet for digitale
 2307 personvernkrenkelser er at truslene i hovedsak skyldes uforsiktig bruk av digitale medier av
 2308 barna selv, av venner og skolekamerater, men også fra foreldrenes side.

2309

2310 Barn lider når det publiseres informasjon og bilder som kan forårsake mobbing og sosial
 2311 isolering. Allmenngjøringen av internett betyr også at brudd på barns personvern får
 2312 vidtrekkende konsekvenser. I de siste årene har vi også sett eksempler på at foreldre, uten å
 2313 anonymisere, legger ut sensitiv informasjon i form av tekst, bilde og video, om barns
 2314 helseinformasjon, om barnefordelingstviser og barnevernsaker. Slik informasjon kan vise
 2315 seg å bli en stor belastning for barnet, også for lang tid fremover.

2316

2317 Barn overvåkes også i økende grad av egne foreldre, i den velmente hensikt å beskytte
 2318 egne barn. I en undersøkelse fra 2009, uttalte 83% av foreldrene i undersøkelsen at de
 2319 sjekker barns internett- og mobilaktiviteter, og hver fjerde forelder informerer ikke barna på
 2320 forhånd. Såkalte spyware på barns mobiltelefoner og datamaskiner kan være en måte for
 2321 foreldre å sikre barn i en stadig mer krevende digital hverdag, men utført uten samtykke fra
 2322 barnet er det et brudd på barnets rett til privatliv. Bevisste og engasjerte foreldre som
 2323 involverer seg i barns nettbruk er sunt og bra, men ett sted går det en grense. Hvor grensa
 2324 går er avhengig av barnets alder, modenhet og tillitsforholdet mellom voksne og barn.

2325

2326 Venstre vil styrke barns rett til privatliv og personvern gjennom flere tiltak som øker både
 2327 barnas og foreldrenes bevissthet om konsekvenser av egen digitale mediebruk:

2328

2329 Venstre vil:

- 2330 • støtte holdningsskapende kampanjer og prosjekter i samarbeid med skolene som
- 2331 engasjerer både barn og foreldre til å ta et større personlig ansvar for barnas personvern
- 2332 • støtte opprettelsen av et rådgivende offentlig organ for nettytringer, med et særlig
- 2333 mandat til å ivareta barns rett til personvern, også der barn har behov for vern mot
- 2334 foreldres eksponering
- 2335 • forby videoovervåkning av skoler
- 2336 • jobbe for å opprette lokale personvernombud, som blant annet skal ivareta barns
- 2337 personvern

2338

2338 **Framlegg nr: 56**
 2339 Framlegg frå Oslo Venstre

2340
 2341
 2342 **Dine digitale rettigheter**

2343
 2344 Internett blir en stadig viktigere arena for kommunikasjon i vårt samfunn, og har blitt et
 2345 mektig våpen i kampen for ytringsfrihet. Samtidig kan internett også brukes til å utfordre
 2346 mange av de rettighetene vi tar for gitt andre steder i samfunnet. Åndsverk kan lett kopieres
 2347 og stjeles, bilder og annen personlig informasjon kan komme på avveie og misbrukes,
 2348 identitetstyveri, mobbing og overgrep er alle eksempler på hvordan internett benyttes til å
 2349 utfordre de lover og regler, normer og rettigheter vi ellers tar for gitt.

2350
 2351 Venstre vil forsvare de grunnleggende rettigheter som påvirkes av internett og digitalisering
 2352 av informasjon, som beskyttelse av personopplysninger, ytringsfrihet, organisasjonsfrihet,
 2353 pressefrihet, politisk handlingsfrihet og ikke-diskriminering. Internett er vårt største felles
 2354 offentlige rom. Ved å etablere borgernes digitale rettigheter vil vi sikre det rammeverk som
 2355 er nødvendig for at vi skal kunne føle oss frie og trygge på internett.

2356
 2357 Digital ytringsfrihet

2358 Alle har rett til å ytre seg fritt på internett. Denne retten kan kun innskrenkes dersom det
 2359 samsvarer med artikkel 10 i den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK).

2360
 2361 Digitalt personvern

2362 Alle har rett til at deres digitale privatliv, familieliv, hjem og korrespondanse respekteres.
 2363 Denne retten kan kun innskrenkes dersom det samsvarer med artikkel 8 i EMK.

2364
 2365 Digital rettssikkerhet

2366 Enhver som blir siktet for en digital straffbar handling, skal antas uskyldig inntil skyld er
 2367 bevist etter loven. Ingen skal overåkes, etterforskes, påtales og dømmes uten at dette skjer
 2368 innenfor rammene av en nasjonal eller internasjonal rettsstat.

2369
 2370 Digital opphavsrett og eiendomsrett

2371 Dine digitale eiendeler og åndsverk skal respekteres.

2372
 2373 Rett til tilgang

2374 Ingen skal kunne straffes ved å utestenges fra internett.

2375
 2376 Nettnøytralitet

2377 Internettbrukere har rett til en internettilknytning med spesifisert kapasitet og kvalitet.

2378
 2379 Internettbrukere har rett til en internettilknytning som gir adgang til

- 2380 • å hente og levere innhold etter eget ønske
- 2381 • å bruke tjenester og applikasjoner etter eget ønske
- 2382 • å koble til utstyr og bruke programvare som ikke skader nettverket, etter eget ønske

2383
 2384 Internettbrukere har rett til en internettilknytning fri for diskriminering med hensyn til
 2385 applikasjonstype, tjenestetype, innholdstype og hvem som er avsender eller mottaker.

2386
 2387 Offentlig tilgjengelig informasjon

2388 Borgere skal ha lik rett og tilgang til offentlig informasjon på internett. Den enkelte borger
 2389 skal selv få bestemme hvordan man får tilgang på informasjon. Informasjon skal publiseres i
 2390 åpne dokumentformater. Offentlig informasjon som produseres med offentlige midler må bli
 2391 tilgjengeliggjort i digitalt format.

2392

2393 Digitale forbrukerrettigheter

2394 Forbrukere skal kunne:

- 2395 • ta sikkerhetskopier av digitalt innhold etter eget ønske
- 2396 • se og høre innhold når de selv ønsker det og på den plattform de selv ønsker
- 2397 • flytte innhold mellom sine plattformer
- 2398 • gjøre om innhold til hensiktsmessige format
- 2399 • tilpasse og bruke utstyr etter eget ønske
- 2400 • bruke digitalt innhold og tjenester uten å bli overvåket

2401

2401 **Framlegg nr: 57**
2402 Framlegg frå Oslo Venstre

2403
2404

2405 **Frie og hemmelige valg**

2406

2407 Ved kommune- og fylkestingsvalget i 2011 vil regjeringen sette i gang et prøveprosjekt som
2408 lar 200.000 nordmenn stemme på sin egen datamaskin ved å koble seg til internett. Venstre
2409 reagerer sterkt på at denne prøveordningen blir startet uten at det tas hensyn til
2410 bekymringene rundt sikkerheten til datasystemet som skal brukes, eller til de demokratiske
2411 utfordringene som følger ved innføring av elektronisk stemmegivning.

2412

2413 Ekspertene fra flere hold har uttalt at systemene vi har tilgjengelig i dag på ingen måte er så
2414 trygge at vi kan avholde elektroniske valg uten at sjansen for misbruk er stor. Det vil altså si
2415 at det elektroniske systemet som vil brukes av 200.000 nordmenn i 2011 ikke er godt nok til at
2416 vi kan garantere mot elektronisk valgfusk.

2417

2418 Prinsippet om at alle valg skal være hemmelige er et av de viktigste demokratiske
2419 prinsippene vi har. Dersom vi tillater at folk skal kunne stemme hjemme i stua, kaster vi
2420 samtidig dette prinsippet ut stuevinduet. Det vil i praksis ikke være mulig å garantere for at
2421 eksempelvis barn ikke blir presset av foreldrene sine til å stemme på det samme partiet som
2422 dem. Venstre mener at prinsippet om hemmelige valg er et så fundamentalt prinsipp i det
2423 moderne demokratiet at vi ikke kan glemme det, selv om hensikten med elektroniske valg er
2424 god.

2425

2426 Venstre vil at prøveprosjektet med elektronisk stemmegivning skal avslyses så snart valget i
2427 2011 er ferdig. Det er uholdbart at et så risikabelt prøveprosjekt blir satt i gang uten at
2428 sikkerhetsproblematikken rundt det er avklart. Videre må prinsippet om frie og hemmelige
2429 valg skal stå så sterkt at alle fremtidige valg i Norge blir avholdt i kontrollerte valglokaler.

2430

2430 **Framlegg nr: 58**
2431 Framlegg frå Nord-Trøndelag Venstre

2432
2433

2434 **Norge må si nei til EUs datalagringsdirektiv**

2435

2436 15. mars 2006 vedtok EU å innføre et direktiv for datalagring. På grunn av EØS-avtalen kan
2437 det hende at også Norge må innføre direktivet. Venstre vil ha et sterkt personvern og
2438 Datalagringsdirektivet er et angrep på den retten hver og en av oss har til å beskytte vårt
2439 privatliv.

2440

2441 Frihet har som forutsetning at hvert menneske vernes mot utilbørlig inngripen i privatlivet og
2442 at det kan delta i arbeidsliv og samfunnsliv uten å føle seg kontrollert eller overvåket.

2443 Personvernet innebærer en rett til å ha kontroll over personlige opplysninger om seg selv.

2444

2445 Med en innføring av Datalagringsdirektivet i Norge, som pålegger tele- og nettselskap å
2446 lagre trafikkdata om borgernes elektroniske kommunikasjon som e-post, sms, telefon og
2447 internett i inntil to år, vil nordmenns personvern bli krenket på det groveste.

2448

2449 Internett har gitt en hel verden mulighet til å kommunisere med hverandre. Det er en unik
2450 mulighet vi aldri har hatt før. Med det kommer det også utfordringer. Nord-Trøndelag
2451 Venstres landsmøte krever derfor at Norge benytter seg av reservasjonsretten i EØS-
2452 avtalen og sier nei til EUs datalagringsdirektiv.

2453

2453 **Framlegg nr: 59**

2454 Framlegg frå Christoffer Torris Olsen (Frogner-Majorstuen Venstre)

2455

2456

2457 **Fire tiltak for et sterkere personvern**

2458

2459 Historien har vist oss enkelte epoker hvor store saker har utviklet samfunnet videre. Fra
 2460 almann stemmerett på starten av 1900-tallet, gjennom statsbygging i etterkrigstiden og
 2461 videre sterkere rettigheter for de som er annerledes i tiårene som fulgte har vi utvidet
 2462 demokratiet og gitt større rom for det frie mennesket. De neste tiårene kommer til å dreie
 2463 seg om personvern og teknologi: Nye etterforskningsmetoder, enklere tilgang på
 2464 bevegelsesdata, større mulighet til å koble informasjon, bredere lagring av helseinformasjon
 2465 og et identitetsgap som gjør det vanskeligere for de fattigste i verden er bare noen av
 2466 utfordringene vi trenger å ta tak i.

2467

2468 Målet må være at hver enkelt borger har størst mulig kontroll på informasjon om seg selv og
 2469 sin identitet. Det kan bare ivaretas gjennom å holde på gamle prinsipper og ta ny teknologi
 2470 på alvor. Venstre foreslår her fem grupper av tiltak som kan lede oss på riktig vei:

2471

2472 1. Begrens den dagligdagse overvåkingen

2473 Venstre er allerede motstander av Datalagringsdirektivet og andre direktiver og lovverk som
 2474 gir massiv overvåking av hele befolkningen uten skjellig grunn til mistanke. Det skal vi ikke
 2475 ha. Men det er også viktig å huske på den massive overvåkingen vi møter hver dag, både
 2476 av det offentlige og private.

2477

2478 Venstre vil derfor innføre en generell avgift på kameraovervåking, og kun tillate
 2479 overvåkingen der det har en bevist kriminalitetsbekjempende effekt. Kommunene skal også
 2480 føre register over kameraovervåkingen, og publisere kameraenes plassering og formål til
 2481 offentligheten. Ingen skoler skal ha tilgang til å kameraovervåke sine elever.

2482

2483 2. Styrke personvern som en verdi i det private og offentlige

2484 Det er daglig for mange regelbrudd på personvernfronten i det offentlige til å telle. Dette
 2485 skyldes både slurv og uvitenhet, samt at det tas lett på regler der man ikke har gode nok
 2486 systemer til å overholde regelverket. Blant annet må det offentlige sørge for å tilby
 2487 forvaltningen gode generelle systemer til kryptert kontakt internt og med befolkningen.

2488

2489 Samtidig er det viktig å tvinge frem personvernets stilling blant ledere i både det offentlige og
 2490 private. Venstre ønsker derfor at selskaper over en viss størrelse skal rapportere om
 2491 personvernet i sin bedrift på lik linje med arbeidsmiljø og likestilling. Alle departementer bør
 2492 ha separate planer for hvordan deres aktiviteter ivaretar personvernet. Personvern kan ikke
 2493 lenger gjemmes bort i Fornyingsdepartementet, det må gjennomsyre all aktivitet, slik miljø
 2494 begynner å få et fotfeste.

2495

2496 3. Bevare retten til å flytte seg anonymt

2497 Alle skal ha rett til å kunne reise uten at man blir registrert. Akkurat nå er det for eksempel
 2498 nesten umulig å reise inn i landets hovedstad uten å bli registrert, filmet eller logget på en
 2499 eller annen måte, hvis man ikke kommer til fots. Det er en uholdbar situasjon. Venstre
 2500 ønsker derfor å sikre at både betalingsdata og reisedata er tilstrekkelig anonymisert, og at
 2501 kollektivtraffikselskaper ikke har anledning til å samle inn reisedata som kan spores tilbake
 2502 til et individ. Like fullt må det sikres at bomstasjoner landet rundt har anonyme
 2503 passeringsmuligheter for de som ikke ønsker å bli lagret.

2504

2505 4. Bevare personvernet også i den digitale verden

2506 Den største kampen om personvernet står nå i den digitale verden. Samtidig viser det seg
2507 mer enn på noe annet felt at personvernet og andre rettigheter blandes sammen, som
2508 rettssikkerhet, forbrukerrettigheter, utdanning og kildevern.
2509

2510 Internett skal være så nøytralt som mulig og være en arena for personlig utfoldelse,
2511 meningsutveksling og kunnskap, samt være fri for overvåkning i så stor grad som mulig.
2512 Private aktører som leverer internettilkoblinger har en primær jobb, og det er å levere
2513 kapasitet til sine kunder, uten å verken overvåke for staten eller forme brukeropplevelsen så
2514 det går utover nettnøytraliteten.
2515

2516 Samtidig må det offentlige gjøre en stor dugnad med å legge ut informasjon på nettet. I
2517 tillegg til at all informasjon skal legges ut i åpne dokumentformater, noe vi etterhvert har klart
2518 å få til, mener Venstre at vi må bli flinkere til å bidra med grunndata åpent og enkelt
2519 tilgjengelig på nettet. Dette kan gjelde alt fra stemmetall i Stortinget, offentlige kartdata,
2520 statistikk fra forvaltningen, osv. Legges dette ut åpent og skikkelig, vil mange private aktører
2521 ta tak i dette og forme det. Opphavsrettsbeskyttet materiale lagd av det offentlige skal enten
2522 legges ut under frie lisenser eller fraskrevet opphavsrett, slik det gjøres i USA.
2523

2524 Digitalt innhold levert av private aktører må også gjennom en dugnad. I dag føles det ikke
2525 som man kjøper en vare når man kjøper noe på nett – det føles som man leier noe under
2526 strenge forhold. Det må stilles langt sterkere krav til forbrukeres rett til å ta sikkerhetskopier,
2527 bryte kopisperrer, bruke den plattformen de ønsker og tilpasse utstyr etter eget ønske, uten
2528 at dette fører til at man blir overvåket eller mistenkeliggjort.
2529

2530 Venstre mener at ingen person utenfor varetekt skal kunne utestenges fra internett, og det
2531 skal ikke brukes som straff for nettkriminalitet.
2532
2533

2532 **Framlegg nr: 60**
 2533 Framlegg frå Karl Arthur Giverholt (St. Hanshaugen Venstre)

2534
 2535
 2536 **Fri programvare i skolen**
 2537

2538 I løpet av de siste ti årene har skjermer tilknyttet internett tatt store steg mot å bli vår
 2539 dominante kommunikasjonskanal, og programvaren vi bruker på våre mange datamaskiner
 2540 er dermed blitt et politisk anliggende. Internett kommer til å bli den fremste arenaen for
 2541 demokratisk deltagelse, og som liberalt parti ønsker Venstre å sikre at alle har utstyr,
 2542 adgang og kunnskap til å utnytte de nye mulighetene teknologiutviklingen tilbyr.

2543
 2544 Det er dessuten ønskelig at borgerne skal kunne beskytte seg mot identitetstyveri og andre
 2545 nett-overgrep, og være bevisste forbrukere på nettmarkedet. Skolen kan spille en
 2546 avgjørende rolle i spørsmålet om hvordan fremtidens generasjoner vil forholde seg til
 2547 mediene den offentlige samtalen foregår i, som passive, til tider overveldede konsumenter
 2548 eller aktive, bevisste borgere.

2549
 2550 Fri programvare og operativsystemer basert på Linux legger til rette for at elever kan
 2551 modifisere og eksperimentere med sine maskiner, og utvikle programvare etter eget behov
 2552 og ønske. Mange vil dermed kunne skaffe seg dypere forståelse for og kunnskap om
 2553 maskinene sine enn de vil gjøre dersom teknisk modifikasjon ikke er mulig eller tillatt.
 2554 Programvare vil bli en enda viktigere kilde til økonomisk vekst og sysselsetting i det
 2555 kommende tiår, og kunnskapsnasjonen Norge vil kunne spille en stor rolle internasjonalt, om
 2556 vi velger å satse politisk på dette.

2557
 2558 Målet må være å sikre elever den nødvendige tekniske kompetansen for å navigere i en
 2559 digital verden, samt å gi et utfordrende tilbud til elever med spesielle talenter og interesse for
 2560 programvareutvikling og andre IT-relaterte fag. Norge ligger sammen med Tyskland og
 2561 Frankrike allerede i front på utviklersiden av skoletilpassede systemer. Det beste man kan
 2562 gjøre for å sikre kvaliteten i programvaren som tilbys er å legge til rette for at flest mulig
 2563 implementerer den.

2564
 2565 Den viktigste grunnen til at skoler i liten grad benytter seg av fri programvare, til tross for at
 2566 pedagogiske og økonomiske argumenter taler for det, er at det ikke finnes noen kommersiell
 2567 struktur å forholde seg til, slik det offentlige er vant til når det gjelder anskaffelser. Det er
 2568 dermed nødvendig med statlige grep for å jevne ut en skjevhet i demokratiets og
 2569 befolkningens disfavør.

2570
 2571 Venstre mener derfor at staten, som eier av skolen, bør anerkjenne at fri programvare gir et
 2572 kreativt læringsmiljø som ikke låser elevene til kommersielle og uflexible løsninger, og tilbyr
 2573 skoler store tilpasningsmuligheter, ofte gratis.

2574
 2575 Venstre vil derfor

- 2576 • informere skoler om fri programvare, og sørge for at det gis veiledning i tilfeller hvor den
- 2577 lokale ledelsen ønsker å bytte ut sine systemer
- 2578 • la skolene disponere fritt midlene de sparer på lisenser og drift om de velger fri
- 2579 programvare
- 2580 • oppfordre fri programvare-miljøer til å bidra med utvikling, drift og support i direkte
- 2581 samarbeid med skoler som ønsker det
- 2582 • forberede opprettelse av et teknologifag i grunnskoleutdannelsen, med vekt på nettverk,
- 2583 sikkerhet, programmering og digitale rettigheter
- 2584

2584 **Framlegg nr: 61**
 2585 Framlegg frå Internasjonalt Utvalg

2586
 2587

2588 **Det norske Janus-ansikt: Det er behov for en konsekvent utenrikspolitikk**

2589

2590 Norsk utenrikspolitikk er, foruten overfor våre nære naboland og allierte, uklar og preget av
 2591 motstridende interesser: På en ene side hevder vi humanitære idealer, på den andre
 2592 forfekter vi næringslivsinteresser.

2593

2594 Venstre beklager at dagens norske regjering ikke forholder seg til disse to samtidig, men
 2595 taler med to tunger. Overfor noen land snakker Norge om godt styresett, demokrati og
 2596 menneskerettigheter, mens industriutvikling står i fokus overfor en rekke andre land. Dette
 2597 norske Janus-ansiktet blir ekstra tydelig fordi mange av de land vi har olje- og
 2598 energisamarbeid med, ofte har enda dårligere styresett enn mange våre bistandspartnere:
 2599 Samarbeidsavtalen mellom Norge og Malawi handler om likestilling, styresett, miljø og
 2600 helse. Norge forutsetter at Malawi viser "tilfredsstillende oppførsel" med tanke på
 2601 demokratisk pluralisme, menneskerettigheter og korrupsjon. Avtalen sier ingenting om
 2602 industriutvikling, selv om landet for tiden utvikler store infrastrukturprosjekter som tiltrekker
 2603 seg utenlandsk privat kapital.

2604 Samarbeidserklæringen for Aserbajdsjan og Norge handler derimot om sikkerhet,
 2605 investeringer og energipolitikk, samt kultur. Avtalen nevner bare såvidt korrupsjon og
 2606 menneskerettigheter, og sier ingenting om demokrati eller likestilling.

2607 I virkeligheten er Aserbajdsjan langt dårligere enn Malawi både på likestilling, demokrati,
 2608 menneskerettigheter og korrupsjon, samtidig som Malawi har langt større behov for
 2609 næringsutvikling.

2610

2611 Også i forhold til kapitalforvaltning viser Norge sitt Janus-ansikt: Regjeringen oppfordrer
 2612 private aktører til å investere mer i utviklingsland. Samtidig forvaltes Statens Pensjonsfond
 2613 Utland, et av verdens største kapitalkilder som investeres i privat sektor, på en måte som
 2614 legger klare begrensninger på å investere i utviklingsland, selv i tilfeller der kombinasjonen
 2615 av risiko og avkastning er like god som ved investeringer i rike land. I praksis investeres
 2616 bare noen få prosent av kapitalen i utviklingsland, og mindre enn én prosent i Afrika, selv om
 2617 investeringer i utviklingsland generelt sett gir langt bedre avkastning enn investering i rike
 2618 land.

2619

2620 Venstres landsmøte mener:

- 2621 • Norsk samarbeid med andre land må være basert på brede utenrikspolitiske interesser.
 2622 Hensynet til demokrati, menneskerettigheter og utviklingspolitiske målsetninger skal veie
 2623 minst like tungt i samarbeidet med land med tungt norsk næringsengasjement, som
 2624 overfor bistandspartnere.
- 2625 • Norsk samarbeid med land som mottar mye bistand, må også inkludere
 2626 handelssamarbeid og industriutvikling, selv om norsk næringsliv ikke er tungt tilstede.
- 2627 • En langt større andel av Statens Pensjonsfond Utland må investeres i fattige land, med
 2628 samme avkastningskrav som ved investering i rike land. I tillegg må regjeringen utvikle
 2629 og finansiere andre ordninger for å gjøre kapital tilgjengelig for næringsliv i fattige land.
- 2630 • Statens Pensjonsfond Utland må gjøres grønnere ved å øke fondets investeringer i
 2631 klimatilak i industri- og utviklingsland.

2632

2632 **Framlegg nr: 62**

2633 Framlegg frå Internasjonalt Utvalg

2634

2635

2636

Utfordringer i Nordområdene: Sikre avspenning og miljø

2637

2638

2639

2640

2641

2642

Nedsmeltingen av havis i Arktis kan i løpet av få år føre til omfattende endringer i den geostrategiske og ressurspolitiske situasjonen i nordområdene. Nye seilingsleder mellom Europa og Asia vil kunne åpnes. Nordområdene inneholder samtidig enorme fiskeressurser, og ikke minst betydelige olje- og gassreserver, for oljens del anslått til å utgjøre 15-30 prosent av verdens samlede oljelagre.

2643

2644

2645

2646

2647

2648

Utviklingen bærer i seg store muligheter såvel som alvorlige utfordringer, herunder fare for at klima- og miljøhensyn kommer i annen rekke når de blir stilt opp mot ressursutvinning. For Venstre er det overordnet å bevare nordområdene som en region preget av lavspenning og internasjonalt samarbeid, samt å fremme og sikre bærekraftig miljø- og ressursforvaltning i området.

2649

2650

2651

2652

2653

FNs havrettstraktat skal ligge til grunn for samarbeidet. Arktisk Råd og EUs nordlige dimensjon (med EU, Russland, Norge og Island som medlemmer) vil være sentrale organer for samarbeid i regionen. I tillegg vil Barentssamarbeidet og FN-organisasjoner som Den internasjonale skipsfartsorganisasjonen utgjøre nyttige institusjonelle verktøy.

2654

2655

Derfor vil Venstre:

2656

2657

2658

2659

2660

2661

2662

2663

2664

2665

2666

2667

2668

2669

2670

2671

2672

2673

2674

2675

2676

2677

- fremme sikkerhetspolitisk samarbeid gjennom dialog og tillitsskapende tiltak som kan sikre fortsatt lavspenning, internasjonal fred og sikkerhet i denne delen av verden
- at videre utvikling av juridiske og institusjonelle forhold i nordområdene skal skje på basis av Havrettstraktaten, Arktisk Råd og EUs nordlige dimensjon
- fremme samarbeid om bærekraftig ressursforvaltning i nordområdene
- at Norge opptrer i samsvar med disse overordnede målene
- at det innføres vern mot petroleumsaktivitet, inkludert seismikkskyting bl.a. utenfor Lofoten og Vesterålen, på Tromsøflaket og i sårbare havområder utenfor kysten av Finmark, inkludert Goliatfeltet
- ikke åpne for noen form for olje- og gassaktivitet før en samlet forvaltningsplan for nordområdene er utarbeidet
- at Norge aktivt arbeider for at USA ratifiserer Havrettstraktaten, slik Obama gikk til valg på
- at Norge på Svalbard utvikler en utvidet rednings-og beredskapsstruktur som kan brukes i Nordområdene
- at Statoils såkalte Nordområdeinitiativ, som går inn for utvinning av olje og gass i arktiske strøk, skrinlegges i samsvar med ovenstående
- at Norge går imot utvinning av tjæresand, herunder stans i Statoils planer om utvinning av tjæresand (som i Canada)
- at Stortinget regelmessig inviteres til en bred debatt om Nordområdene ut fra klima, ressurs hensyn, sikkerhetspolitiske hensyn og næringspolitikk.

2677 **Framlegg nr: 63**
 2678 Framlegg frå Norges Unge Venstre

2679
 2680

2681 **Global økonomi krever global politikk**

2682

2683 Globalisering fører til større muligheter for den enkelte, og skaper møteplasser mellom
 2684 mennesker som bidrar til utvikling og utveksling av ideer og kunnskap. I dag ser vi at
 2685 landegrenser utviskes og tradisjonelle kontaktmønstre endrer seg.

2686 Vi beveger oss mer, vi handler over større avstander og vi kommer sammen på nye
 2687 møteplasser. Globaliseringen har samtidig økt behovet for mer internasjonalt og
 2688 overnasjonalt samarbeid.

2689

2690 Den økonomiske og teknologiske utviklingen i verden må følges av politikk og demokratisk
 2691 kontroll. Finanskrisen er en alvorlig påminnelse om at viktige rammebetingelser som
 2692 fremmer finansiell stabilitet og robust økonomisk utvikling ikke kommer av seg selv, og heller
 2693 ikke kan skapes én gang for alle.

2694

2695 Markedsøkonomien skaper ikke sine egne rammebetingelser. Politiske institusjoner,
 2696 konkurransetilsyn og felles regelverk må være til stede for å sikre alle like muligheter – og
 2697 for å sikre bærekraftig utvikling. Utfordringen er å finne en god balanse mellom effektiv
 2698 styring, fri konkurranse og demokratisk deltagelse. Dette gjelder både på nasjonalt, regionalt
 2699 og internasjonalt nivå.

2700

2701 Venstres landsmøte ønsker en global utvikling der vi ser flere regionale beslutningsorganer
 2702 etter modell fra Den europeiske union (EU), samtidig som man også bør arbeide for
 2703 samarbeid i mindre regioner. De fremvoksende regionale samarbeidsorganene er et naturlig
 2704 mellomledd mellom det globale og nasjonale nivået. EU har i dag en slik rolle i Europa. Og
 2705 Asia, Nord-Amerika, Sør-Amerika – og ikke minst Afrika med Den afrikanske union (AU) –
 2706 følger etter denne utviklingen. Alle regioner i verden trenger sine samarbeidsorganisasjoner
 2707 for å kunne etablere gode felles løsninger og regelverk.

2708

2709 I denne sammenheng er demokratisk deltagelse over landegrensene en opplagt og reell
 2710 utfordring. Dette har vi ikke minst sett i Europa. Her har imidlertid EU de siste årene gjort
 2711 reelle tilstrebelser for å demokratisere samarbeidet, og vedtagelsen av Lisboa-traktaten er et
 2712 nytt steg i riktig retning i så måte. Liberalere vil alltid fortsette kampen for å demokratisere
 2713 regionale samarbeidsorganer, og viser til gjengjeld vilje til å avgi suverenitet fra
 2714 nasjonalstaten for å finne gode løsninger.

2715

2716 På et globalt nivå er det avgjørende å jobbe for et reformert, effektivisert og demokratisert
 2717 FN. Dersom internasjonalt samarbeid ikke fungerer tilstrekkelig effektivt, vil statene i stedet
 2718 finne sammen i udemokratiske organer som G20. Slike organer er symptomer på
 2719 grunnleggende utfordringer i FN-systemet. Konsekvenser av systemets ineffektivitet så vi
 2720 blant annet i FNs manglende evne til å møte finanskrisen, samt under de resultatfattige
 2721 klimaforhandlingene i København. Skal man oppnå et reelt internasjonalt demokrati er det
 2722 avgjørende at medlemsstatene er villige til å avgi nok suverenitet til at samarbeidet kan
 2723 fungere effektivt – og på den måten styrke det globale demokratiet.

2724

2724 **Framlegg nr: 64**
 2725 Framlegg frå Norges Venstrekvinnelag

2726
 2727

2728 **Verdens største helseproblem – på tide med engasjement!**

2729

2730 Millioner av kvinner blir lemlestet for livet, dør, blir utestengt fra sine familier og lokalsamfunn
 2731 pga. mangel på kyndig hjelp ved fødsler, seksuelle overgrep, kjønnslemlestelse, ukyndige
 2732 abortinngrep, voldtekt som virkemiddel i krig osv. Stadig flere menn utsettes også for
 2733 seksuelle overgrep. Hvert år dør det flere kvinner og barn i forbindelse med svangerskap og
 2734 fødsler, enn antallet mennesker som dør av aids, malaria og tuberkulose til sammen. Bare i
 2735 Afghanistan regner man med at det dør en kvinne i fødsel hvert 28. minutt.

2736

2737 Den reproduktive helsen (hos både kvinner og menn) er blitt til verdens største helsetrussel.
 2738 Dette krever en internasjonal innsats for å løses. Det haster!

2739

2740 I enkelte land er situasjonen verre enn i andre:

2741

2742 Afghanistan

2743 I Afghanistan ble det i 2009 innført en lov som aksepterer barneekteskap og legaliserer
 2744 voldtekt i ekteskapet. Den slår også fast at kvinner må ha tillatelse fra ektemenn eller fedre
 2745 for å kunne jobbe eller få en utdanning.

2746

2747 Da norske styrker gikk inn i Afghanistan for snart ti år siden, var ett av argumentene at de
 2748 ville bedre forholdene for kvinner. Det har ikke skjedd. Ni av ti afghanske kvinner blir utsatt
 2749 for vold av familiemedlemmer. Angrep mot jenteskoler og elevene er så vanlig at afghanske
 2750 foreldre kvier seg for å sende døtrene sine på skolen.

2751

2752 Somalia og Kongo

2753 Uten en fungerende regjering og et nasjonalt lovverk som kan beskytte dem, blir somaliske
 2754 kvinner utsatt for diskriminering og vold på jevnlig basis. Kjønnslemlestelse er vanlig, og det
 2755 anslås at 98 prosent av alle kvinner er omskjært.

2756

2757 Selv om de verste krigshandlingene i Kongo er over, sliter kvinnene med store
 2758 ettervirkninger. Minst 200.000 kvinner er blitt voldtatt i løpet av den langvarige konflikten, og
 2759 mørketallene er store.

2760

2761 Det enorme antall voldtekter er et av de mest brutale resultatene av at kvinner ansees som
 2762 lite verd. Voldtatte jenter og kvinner blir ofte forvist av familiene og må dra fra landsbyene
 2763 sine. Mange må gifte seg med mannen som voldtok dem, for å unngå å bringe skam på seg
 2764 og familien. I områdene der overgrepene er verst, finnes det få mekanismer for å
 2765 straffeforfølge overgriperne.

2766

2767 Sierra Leone

2768 Da borgerkrigen i Sierra Leone ble avsluttet i 2002 var 90 prosent av unge kvinner blitt hiv-
 2769 smittet, mange fordi de militære gruppene hadde brukt voldtekt som våpen i konflikten. I
 2770 tillegg dør hver åttende gravide kvinne i forbindelse med svangerskap eller fødsel, og av
 2771 1000 fødte babyer dør 282 i løpet av de første fem leveårene.

2772

2773 Slik kunne listen fortsette.

2774

2775 Årsakene til disse og andre trusler for reproduktiv helse er bl.a.:

2776

2777

- Kunnskapsløshet om reproduktiv helse og seksualitet
- Tradisjon

- 2778 • Holdninger og synet på menneskeverd, gjelder i absolutt alle kulturer, jfr også
- 2779 undersøkelser i Norge som viser at mange utsettes for ufrivillig seksuell aktivitet
- 2780 • Mangel på helsefaglig oppfølging av graviditet og fødsel, spesielt i fattige land, og i land
- 2781 hvor det er vanskelig for jordmødre å reise fritt i landet
- 2782 • Trafficking
- 2783 • Streng abortlovgivning, også i enkelte europeiske land, og som resulterer i risikofylte
- 2784 illegale abortinngrep.
- 2785

2786 På samme måte som klimaproblemene er globale, så er problemene knyttet til reproduktiv
2787 helse også globale. Derfor kreves det global politikk og innsats for å løse disse.

2788

2789 Venstre krever at Regjeringen lager en handlingsplan for hvordan Norge kan bidra til å sette
2790 reproduktiv helse på den internasjonale dagsorden, og komme med konkrete forslag til
2791 løsninger. Dette er en politikk som må føres gjennom FN, og ikke minst gjennom den
2792 bilaterale kontakten Norge har med ulike land.

2793

2794 Venstre forventer at en slik plan presenteres for Stortinget så snart som mulig.

2795

2795 **Framlegg nr: 65**

2796 Framlegg frå Rogaland Venstre

2797

2798

2799 **Venstre skal være på lag med verdens fattigste**

2800

2801 Venstre ønsker at Norge i WTO arbeider for å utvikle de globale handelsreglene slik at de er
2802 rettferdige for alle land. I dag favoriserer handelssystemet de rike landene, inkludert Norge,
2803 på bekostning av de fattige landene. Dette må snus.

2804

2805 De rike landene prøver å sabotere WTO fordi de fattige har fått mer makt der de senere
2806 årene. Norge må aktivt delta på de fattiges siden i denne konflikten og støtte opp om
2807 forhandlingene.

2808

2809 Konsekvensene av det urettferdige handelssystemet er mange. Sult og sykdommer er det
2810 verste. Anslagsvis 30 000 mennesker dør hver dag i fattige land av enten sult eller
2811 sykdommer som enkelt kunne vært kurert, for eksempel diaré.

2812

2813 Rovdrift og emigrasjon er også konsekvenser av dette. Afrikanerne som kommer med livet
2814 som innsats til Italia eller Kanariøyene ville helst ha bodd hjemme. Men mangelen på
2815 arbeidsmuligheter tvinger dem ut for å forsørge familien på den måten.

2816

2817 De lave råvareprisene og det høye importvernet gjør det mer attraktivt å produsere narkotika
2818 og smugle til Vesten, enn å eksportere vanlige jordbruksprodukter. Dette kunne vært
2819 unngått. Opiums- eller kokabøndene er ikke uten moral eller griske. De ønsker bare å
2820 overleve.

2821

2822 I WTO forhandlingene må Norge være forbredt på å godta krav som kommer fra de fattige
2823 landene i neste forhandlingsrunde.